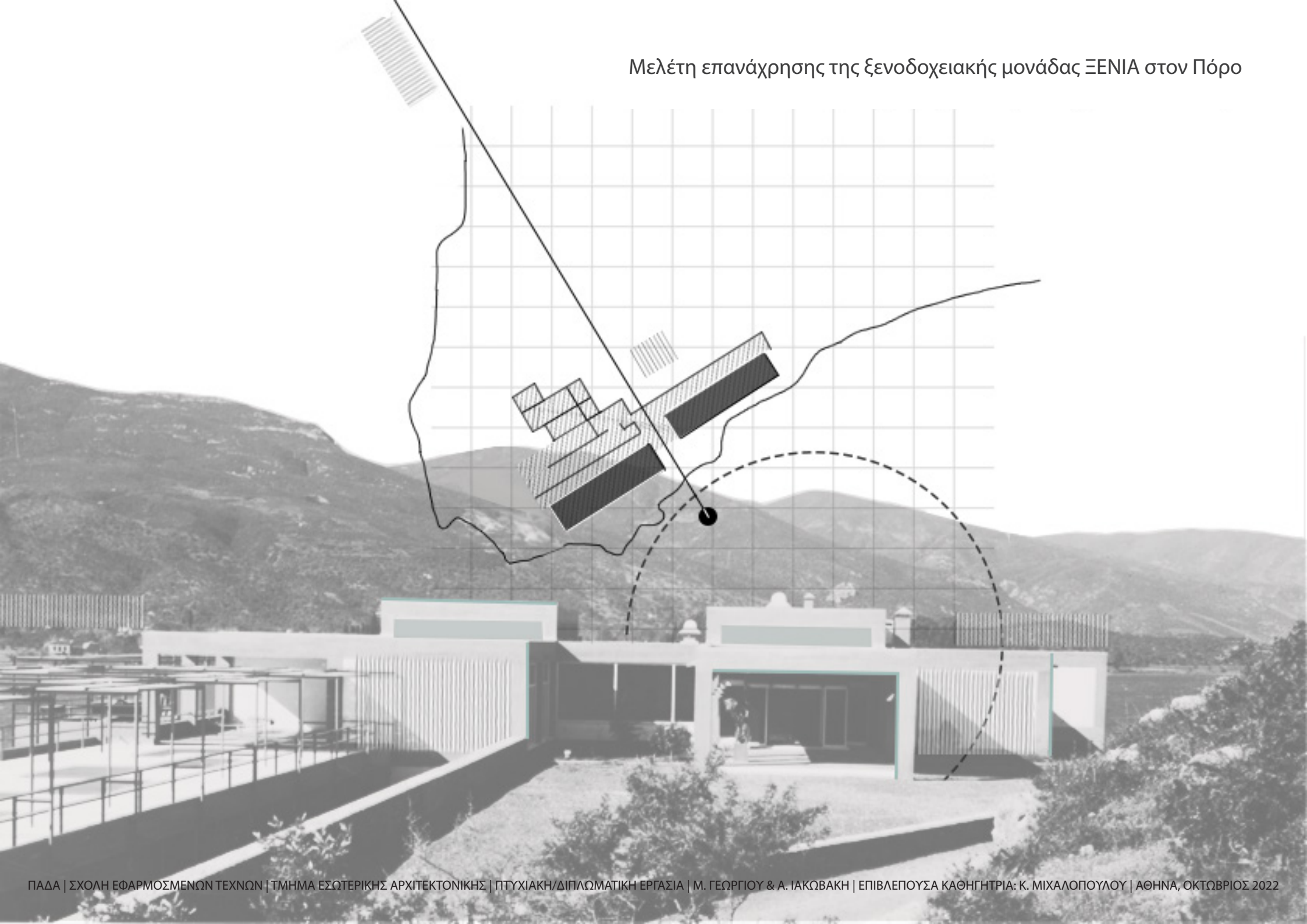
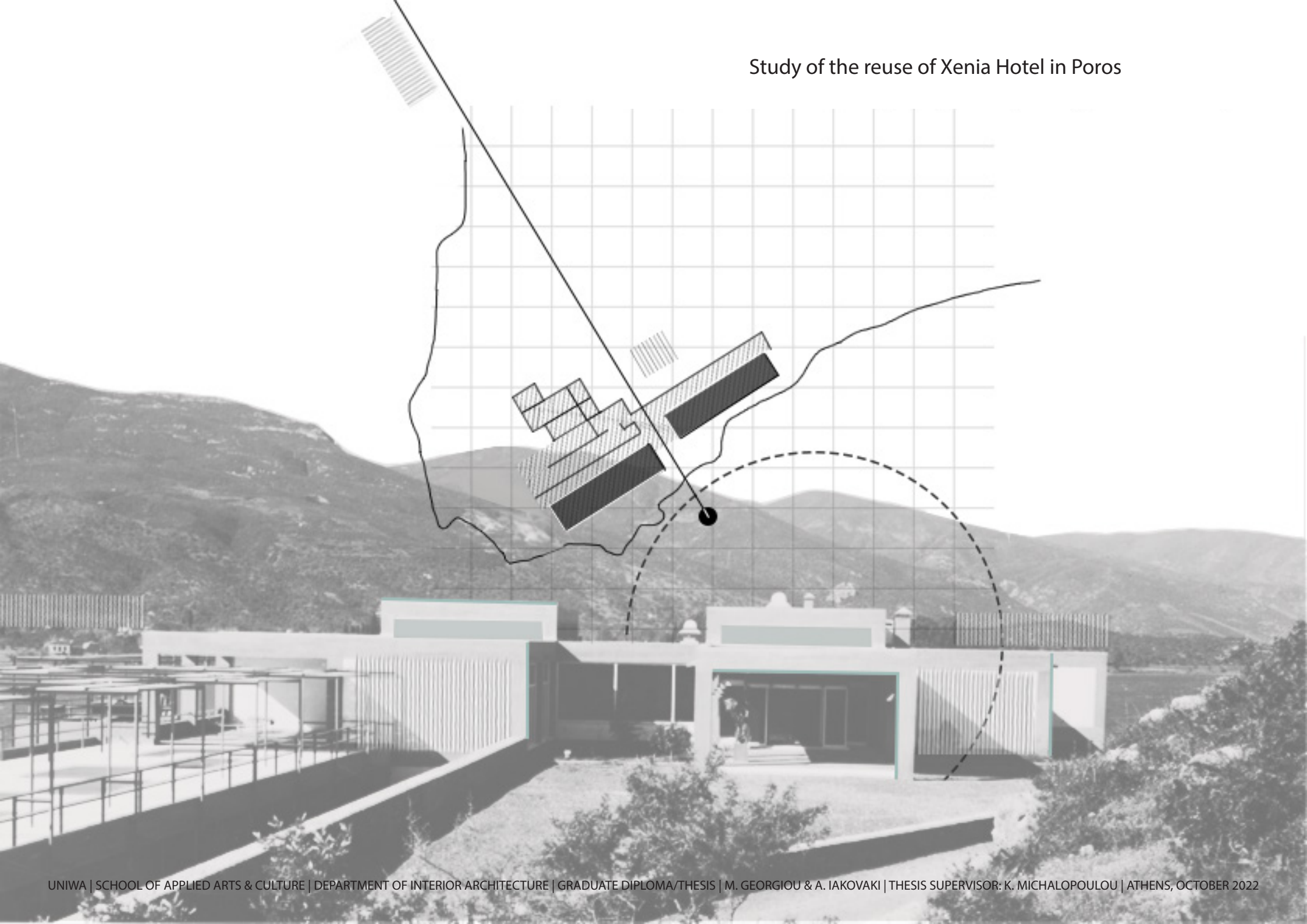

Μελέτη επανάχρησης της ξενοδοχειακής μονάδας ΞΕΝΙΑ στον Πόρο

Study of the reuse of Xenia Hotel in Poros

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Τίτλος εργασίας

Μελέτη Επανάχρησης της Ξενοδοχειακής Μονάδας ΞΕΝΙΑ Στον Πόρο

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

A/a	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΑΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Κατερίνα Μιχαλοπούλου	Ακαδημαϊκή υπότροφος Επιβλέπουσα/ Εισηγήτρια	
2	Μαρία Μοίρα	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μέλος εξεταστικής επιτροπής	
3	Κωνσταντίνος Μπούρας	Ακαδημαϊκός υπότροφος Μέλος εξεταστικής επιτροπής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη ΜΑΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ του Κων/νου Γεωργίου, με αριθμό μητρώου 17210, φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Μαρία Γεωργίου

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΙΑΚΩΒΑΚΗ του ΚΩΝ/ΝΟΥ ΙΑΚΩΒΑΚΗ, με αριθμό μητρώου 15068 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Αλεξάνδρα Ιακωβάκη

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών
Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής
Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022
Διπλωματική Εργασία

Μελέτη επανάχρησης της ξενοδοχειακής μονάδας ΞΕΝΙΑ στον Πόρο

Study of the reuse of Xenia Hotel in Poros

Μαρία Γεωργίου | Αλεξάνδρα Ιακωβάκη

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:
Κατερίνα Μιχαλοπούλου

Εξεταστική Επιτροπή:
Κωνσταντίνος Μπούρας

Μαρία Μοίρα

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής μας εργασίας κ. Κατερίνα Μιχαλοπούλου για την εμπιστοσύνη και τη καθοδήγησή της κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας μας.

Αθήνα | Οκτώβριος 2022

Κεντρική ιδέα της διπλωματικής εργασίας είναι η διάσωση ενός κτιριακού κελύφους του Μεταπολεμικού Μοντερνισμού, του ξενοδοχείου Ξενία στον Πόρο σχεδιασμένο από τον Αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη, το οποίο μετά από αρκετά χρόνια ερείπωσης, επαναλειτουργεί ως ξενοδοχείο αλλά έχασε την αρχική του σημασία. Στόχος της εργασίας είναι η διαμόρφωση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, με σεβασμό στην ιστορία του κτιρίου και του μοντέρνου κινήματος, στις τοπικές αλήθειες και με σκοπό την ένταξη του στη σημερινή πραγματικότητα. Έπειτα από μελέτη της ιστορίας αλλά και με βάση τις αρχές που διέπουν τον σχεδιασμό των Ξενία προτείνεται μια νέα χρήση που θα ζωντανέψει τη μνήμη του κτιρίου. Οι επεμβάσεις γίνονται με σεβασμό απέναντι στη παρουσία του ιστορικού κελύφους και αποτελούν στοιχεία για τη κάλυψη των αναγκών της νέας χρήσης αλλά και την εκμετάλλευση του τοπογραφικού ανάγλυφου. Πρόκειται για την αποκατάσταση του αρχικού κτιρίου στην αρχική μορφή, διατηρώντας το αναψυκτήριο-καφέ ανοιχτό στους επισκέπτες, την ένταξη ενός spa και yoga retreat, πράσινη στέγη και solar panels προκειμένου να επιτευχθεί οικολογικός σχεδιασμός.

The central idea of our thesis is the rescue of a building shell of the Post-war Modernism, the Xenia hotel in Poros designed by the Architect Aris Konstantinidis, which after several years of ruin, reopens as a hotel but has lost its original importance. The aim of the work is the shaping of the interior and exterior space, with respect to the history of the building and the modern movement, to the local truths and with the aim of integrating it into today's reality. After studying the history but also based on the principles that govern the design of Xenia, a new use is proposed that will revive the memory of the building. The interventions are carried out with respect to the presence of the historical shell and are elements for meeting the needs of the new use as well as the exploitation of the topographical relief. This involves restoring the original building to its original form, keeping the refreshment bar open to visitors, the inclusion of a spa and yoga retreat, a green roof and solar panels in order to achieve sustainable design.

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

[01] Επιλογή του τόπου | Έναυσμα

01.1. Τοποθεσία 10

01.2. Κτίριο μελέτης | Έναυσμα επιλογής 12

[02] Ανάλυση περιοχής

02.1. Σημεία ενδιαφέροντος 16

02.2. Χάρτες ανάλυσης περιοχής μελέτης 20

[03] Πρόγραμμα Ε.Ο.Τ. «Ξενία»

03.1: Το Κίνημα του Μοντερνισμού 26

03.2. Περιγραφή του προγράμματος 28

03.3. Η αρχιτεκτονική των Ξενία 31

03.4. Ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνστατνινίδης 34

[04] Ανάλυση του κτιρίου

04.1. Ένταξη του κτιρίου στο οικόπεδο 40

04.2. Η εσωτερική λειτουργία 40

04.3. Η κατάσταση του κτιρίου σήμερα 46

[05] Πρόταση επέμβασης

05.1. Κεντρική ιδέα Σχεδιασμού 51

05.2. Αλλαγή χρήσης | Προσθήκες στο κτίριο 52

[06] Σχέδια αρχιτεκτονικής πρότασης

06.1. Κατόψεις κτιρίου | Διαγράμματα 58

06.2. Όψεις | Τομές 82

[07] Διαμόρφωση κτιρίου | Υλικότητες

07.1. Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις 94

[08] Βιβλιογραφία | Πηγές εικόνων, σχεδίων

120

01.

Επιλογή του τόπου | Έναυσμα

01.1. Τοποθεσία

01.2. Κτίριο μελέτης | Έναυσμα επιλογής

01.1. Τοποθεσία

Ο Πόρος βρίσκεται στη δυτική πλευρά της εισόδου του Σαρωνικού κόλπου, πολύ κοντά στις ακτές της Πελοποννήσου, απέχει 31 ναυτικά μίλια από το λιμάνι του Πειραιά και έχει έκταση 23 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Όπως αναφέρει ο Πausanias (II, 33, 1-2), ο Πόρος, ήδη από τους αρχαίους χρόνους, απαρτιζόταν από δύο νησιά χωρισμένα μεταξύ τους: τη Σφαιρία, μια βραχώδη τριγωνική ηφαιστειογενή νησίδα και τη μεγαλύτερη Καλαυρεία, ένα ιζηματογενές νησί με ασβεστολιθικά και σχιστολιθικά πετρώματα. Η ένωση των νησιών έγινε με την πάροδο των αιώνων από προσχώσεις χειμάρρου και το 1890 δημιουργήθηκε διώρυγα με γέφυρα. Η Σφαιρία χωρίζεται με στενό πέρασμα (πόρος) από την απέναντι πελοποννησιακή ακτή. Το λιμάνι του Πόρου υπήρξε πηγή έμπνευσης για τους ανθρώπους των γραμμάτων. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Αμερικανός διπλωμάτης, ποιητής και φιλέλληνας Τζορτζ Χόρτον, ο οποίος εντυπωσιάστηκε από τη στενότητα του γραφικού αγκυροβολίου.

01.2. Κτίριο μελέτης | Έναυσμα επιλογής

Το Ξενία Πόρου κατασκευασμένο το 1964 από τον αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη, βρίσκεται στο Νεώριο και είναι κτισμένο στην πλαγιά ενός μικρού ακρωτηρίου με νοτιοανατολικό προσανατολισμό και θέα στην πόλη του Πόρου. Ερχόμενοι από το λιμάνι μέσω της Λεωφόρου Λαμπράκη βλέπουμε το ξενοδοχείο να συνδιαλέγεται με τη θάλασσα και το πράσινο. Φτάνοντας στην κύρια είσοδο υπάρχει οπτική επαφή μόνο με ένα μικρό όγκο του κτιρίου. Το ξενοδοχείο σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να μην επεμβαίνει ο όγκος του στο φυσικό περιβάλλον.

Η δυναμικότητά του ξενοδοχείου ανέρχεται σε 72 κλίνες με θέα στη θάλασσα και το βουνό. Το ξενοδοχείο πέρασε από την κυριότητα του δημοσίου το 1981 σε ιδιώτη, με την ονομασία Πόρος Hotel. Λειτουργήσε έτσι για αρκετά χρόνια. Αργότερα, μεταβιβάστηκε στους τωρινούς ιδιοκτήτες και σήμερα λειτουργεί με την ονομασία Poros Image Hotel. Το κτίριο είναι κηρυγμένο διατηρητέο από την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων.

Η μελέτη της ακόλουθης διπλωματικής εργασίας έγινε στα πλαίσια διερεύνησης της μεθόδου αποκατάστασης και επανάχρησης κτιρίων του μοντερνισμού στην Ελλάδα. Το κτίριο που επιλέχθηκε αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα του Ελληνικού Μεταπολεμικού Μοντερνισμού, αφού υιοθετεί τις αρχές του σχεδιασμού του, ενώ παράλληλα εκφράζει μια ιδιαίτερη προσέγγιση του ζητήματος της ελληνικότητας, ενταγμένη στο πλαίσιο των αναζητήσεων της νεοελληνικής αρχιτεκτονικής. Η ανακαίνιση και επανάχρηση του κτιρίου πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να σέβεται την φυσιογνωμία και την ιστορία του με τη σωστή επαναφορά τους στη σύγχρονη κοινωνία.

Το παλιό Ξενία Πόρου

Αρχιτέκτονας: Άρης Κωνσταντινίδης
Στατικά: Κουτσοδημητρόπουλος Δημήτριος
Η/Μ: Γκουλμπάμπας Χαρ.

Β' Κατηγορία

Έτος δημιουργίας: 1964

Έτος που μεταβιβάστηκε σε ιδιώτη: 1981

Χαρακτηρισμός ως διατηρητέο κτίριο: 2008

Εμβαδόν οικοπέδου: 10.831,35 τ.μ. (σύμφωνα με τοπογραφικά 2001-2009)

Εμβαδόν κτιρίου: 3.995 τ.μ.

(1ος Όροφος= 873,76 τ.μ./ 2ος Όροφος= 1.243,33 τ.μ./ 3ος Όροφος= 1.878 τ.μ.)

Ποσοστό Κάλυψης: 36%

Συντελεστής δόμησης: 0.56 (2001)

Περιοχή: Νεώριο, Πόρος, Νομός Αττικής

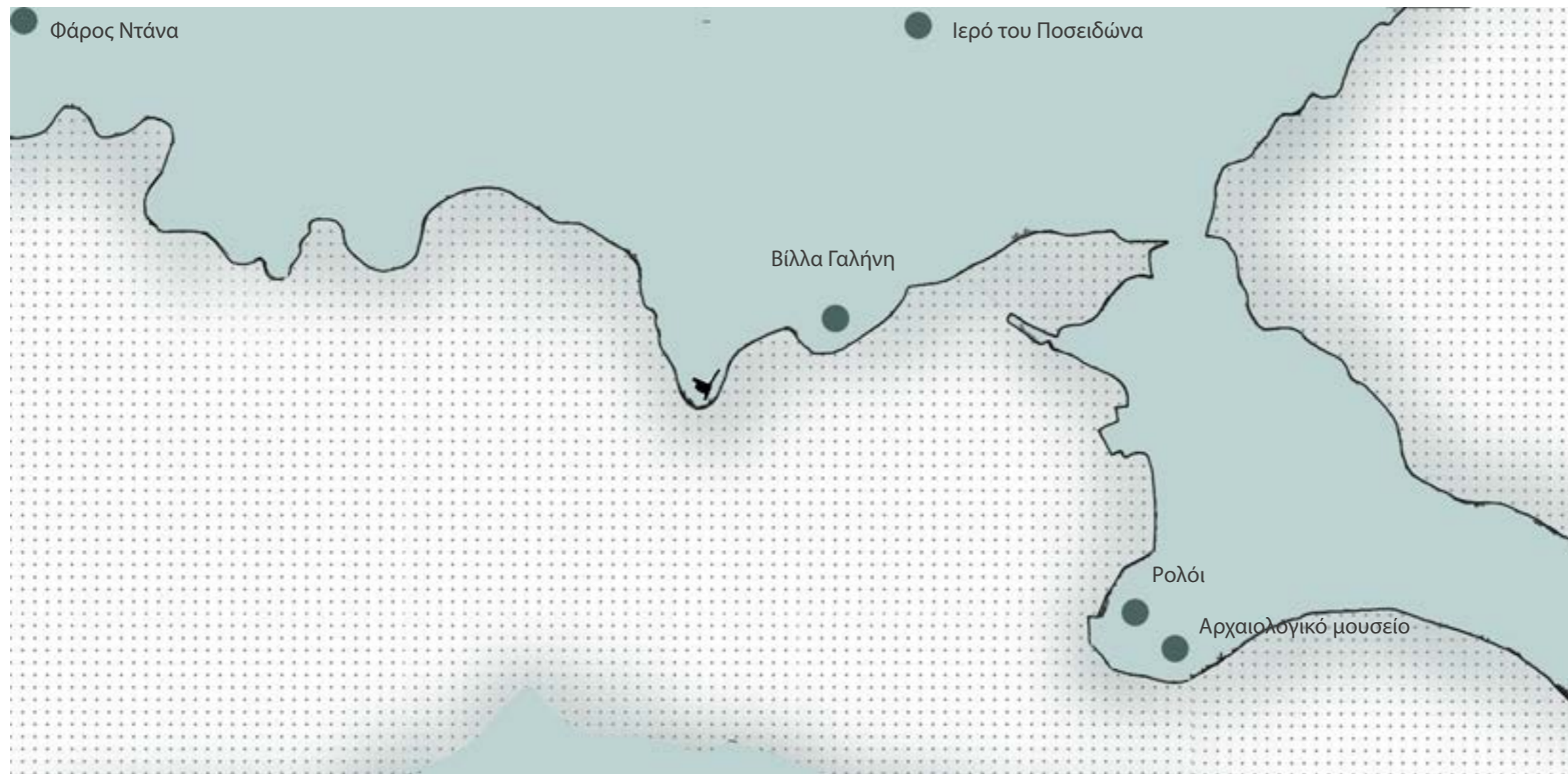

02.

Ανάλυση Περιοχής

- 02.1. Σημεία ενδιαφέροντος
- 02.2. Χάρτες ανάλυσης περιοχής μελέτης

02.1. Σημεία ενδιαφέροντος

- Η θέση του ξενοδοχείου χωροθετήθηκε στην πλαγιά ενός μικρού ακρωτηρίου στη θάλασσα του Σαρωνικού, ενώ στην εγγύτητα του βρίσκονται τα ερείπια του ιερού ναού του Ποσειδώνα το οποίο ήταν το κέντρο της Αμφικτυονίας της Καλαυρίας. Ερευνητές εκτιμούν πως κατασκευάστηκε γύρω στο 520 π.Χ..
- Η πόλη του Πόρου, είναι χτισμένη αμφιθεατρικά στις πλαγιές ενός λόφου και έχει χαρακτηριστεί από το 1993 παραδοσιακός οικισμός. 69 από τα νεοκλασικά της οικοδομήματα έχουν κηρυχθεί διατηρητέα κτίρια. Δείγματα νεοκλασικής αρχιτεκτονικής αποτελούν το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας, το κατάστημα του Γρίβα στον Αϊ-Γιώργη, το σπίτι του Καρρά, το Α΄ Δημ. Σχολείο, η βίλλα "Γαλήνη".
- Το αρχαιολογικό μουσείο, στην πλατεία Κορυζή, φιλοξενεί ευρήματα από το ναό του Ποσειδώνα, την αρχαία Τροιζήνα και από άλλα κοντινά αρχαιολογικά μέρη.
- Το ιστορικό ρολόι, δωρεά του έμπορου και βουλευτή Ιωάννη Παπαδόπουλου, ψηλά στο λόφο της Σφαιρίας, στο κέντρο του Πόρου, αποτελεί σήμα κατατεθέν του νησιού.
- Στο νοτιοανατολικό μέρος της Καλαυρίας, βρίσκεται η ιστορική Μονή Καλαυρίας, ή Μονή Ζωοδόχου Πηγής Πόρου, που κτίστηκε το 1713.
- Ο φάρος «Ντάνα», άλλο ένα σημαντικό πολιτιστικό στοιχείο του Πόρου χτίστηκε το 1870 από την Γαλλική Εταιρεία Οθωμανικών Φάρων. Είναι πετρόκτιστος τετράγωνος φάρος και αποτελεί ένα από τα νεότερα μνημεία της ναυτικής ιστορίας της Ελλάδας.
- Επίσης το νησί έχει γραφικές παραλίες, οι πολλές από τις οποίες είναι οργανωμένες. Ωστόσο υπάρχουν και αρκετοί απομονωμένοι κόλποι στην περίμετρο του νησιού.
- Τέλος ο Δήμος Πόρου, διοργανώνει δύο εκδηλώσεις, την αθλητική εκδήλωση multisport Porosea 2022 (τρίαθλο, aquathlon, κολύμβηση και δρομικά) και το Poros Art Festival.

[Ρολόι]

[Βίλλα Γαλήνη]

[Φάρος Νάνα]

[Αρχαιολογικό μουσείο]

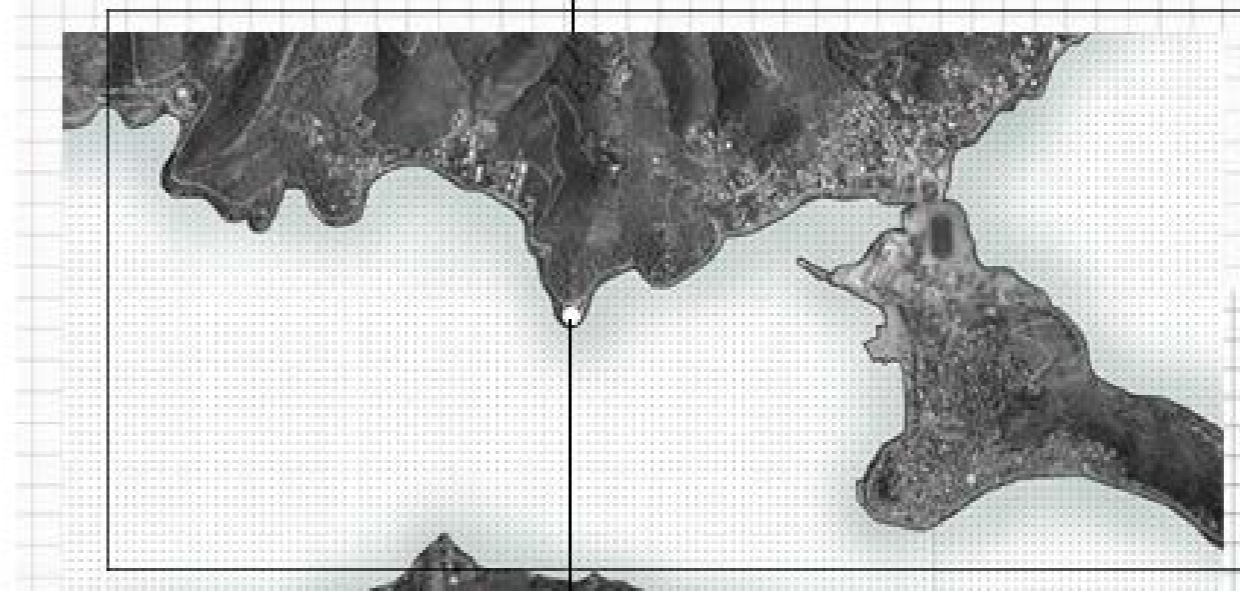
[Ιερό του Ποσειδώνα]

[Λεμονοδάσος]

02.2. Χάρτες ανάλυσης περιοχής μελέτης

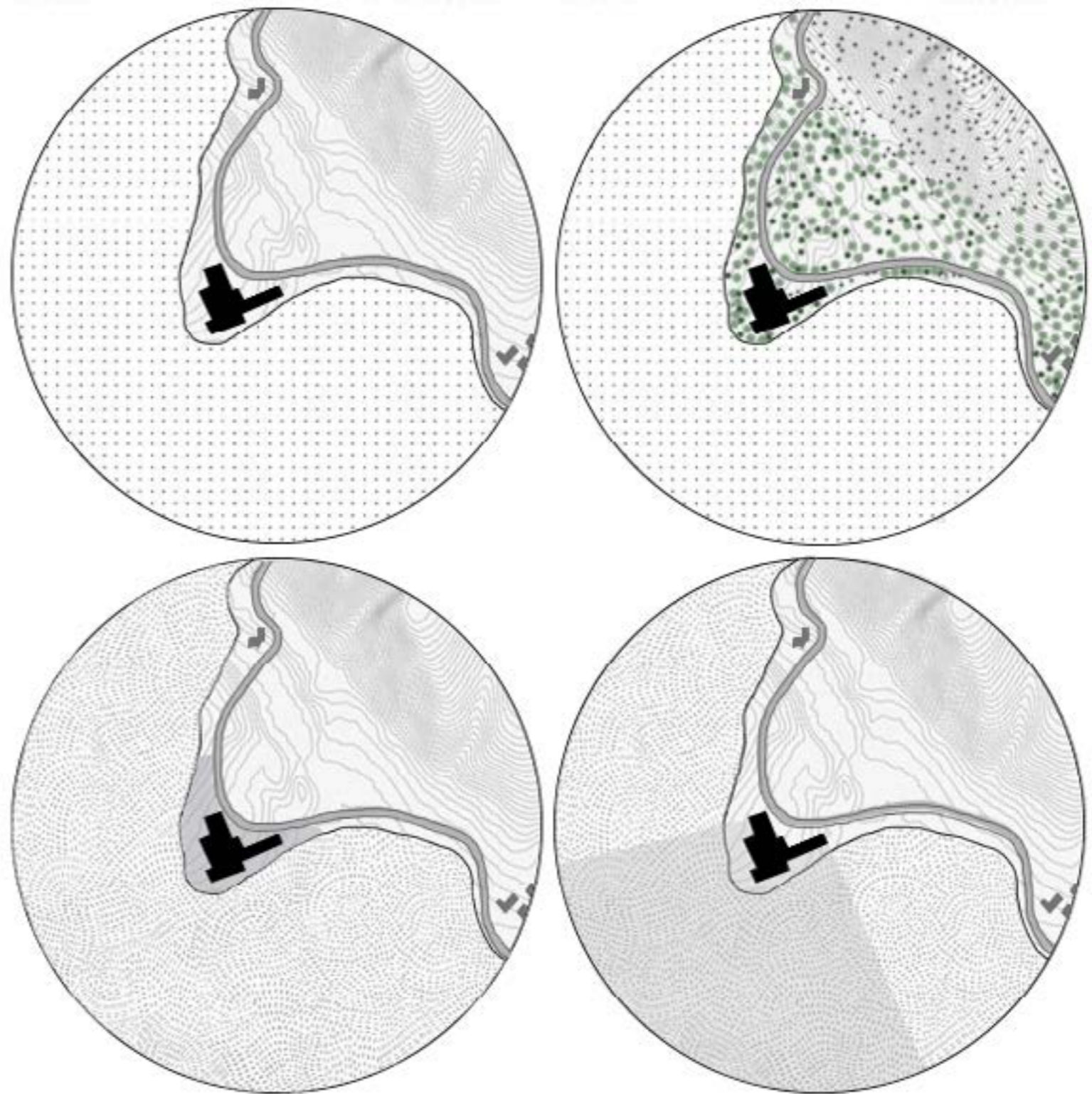
Ο προσανατολισμός του κτιρίου έγινε με βάση τη θέα προς τη θάλασσα και την γραφική πόλη του Πόρου. Βρίσκεται πάνω σε οδικό άξονα όπως άλλωστε όλα τα Ξενία, όπως φαίνεται στον χάρτη. Στη περιοχή σήμερα υπάρχουν κυρίως παραλίες οργανωμένες και μη, και ο δρόμος εξακολουθεί να αποτελεί βασικό πέρασμα. Η φύτευση στη περιοχή είναι έντονη με το κτίριο να εναρμονίζεται και να ξεπροβάλλει μέσα από την πλαγιά, όπως φαίνεται στο χάρτη βλάστησης.

02.2. Χάρτες ανάλυσης περιοχής μελέτης

Από αριστερά προς τα δεξιά:

1. Χάρτης οδικού δικτύου
2. Χάρτης βλάστησης - Δόμησης
3. Σχέση οικοπέδου με τη θάλασσα
4. Προσανατολισμός

ΞΕΝΙΑ HOTEL

03.

Πρόγραμμα Ε.Ο.Τ. ΞΕΝΙΑ

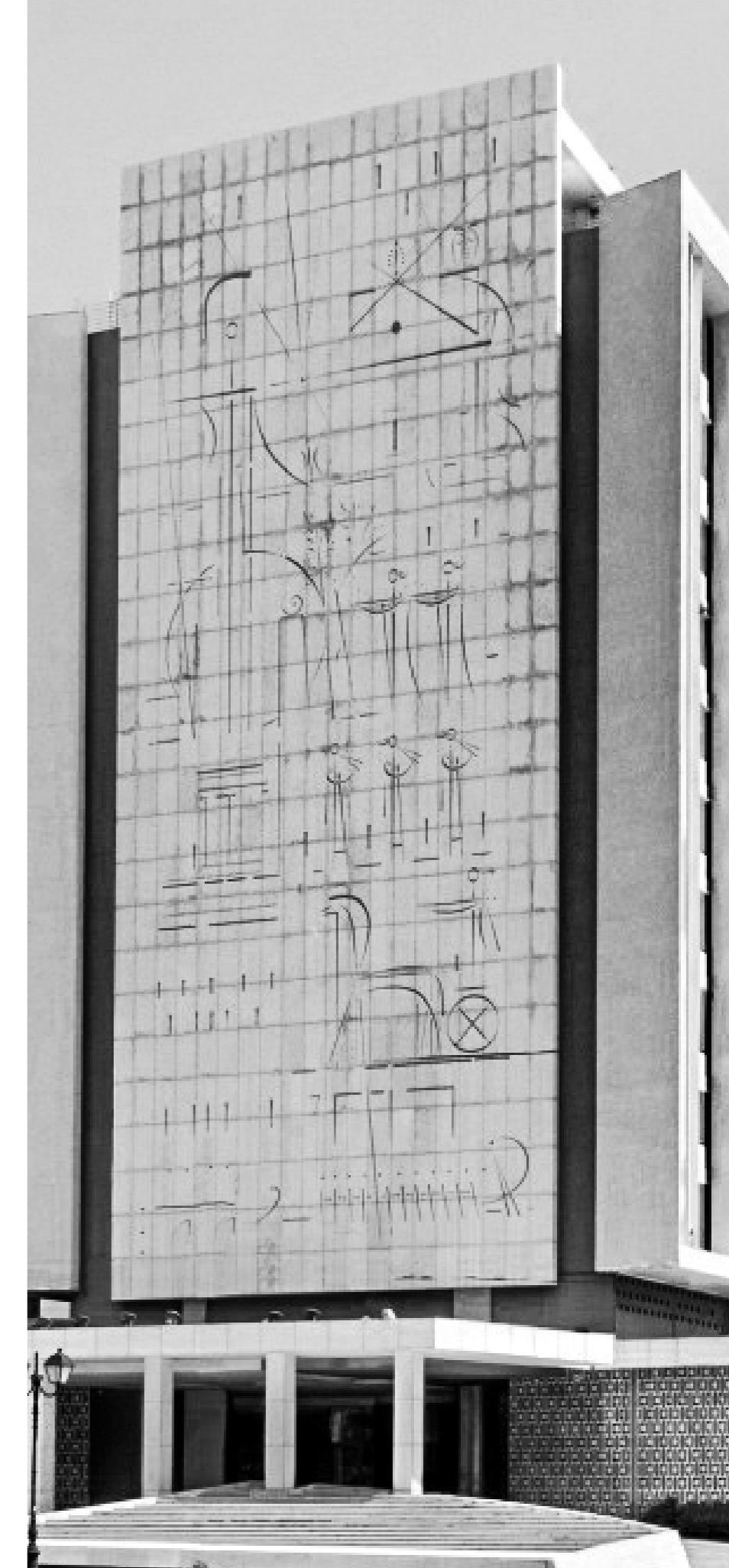
- 03.1: Το Κίνημα του Μοντερνισμού
- 03.2: Περιγραφή του προγράμματος
- 03.3: Η αρχιτεκτονική των Ξενία
- 03.4: Ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνστατνινίδης

03.1: Το Κίνημα του Μοντερνισμού

Στην Ελλάδα ο μοντερνισμός εισήχθη με μία διφυή υπόσταση, καθώς η ενσωμάτωση της δυτικής ιδεολογίας ήρθε σε αντίστιξη με την αναζήτηση της ελληνικότητας και την ανάγκη ανάδειξης του ελληνικού ιδεώδους. Κατά τα μεταπολεμικά χρόνια επικράτησε ανθρωπιστική κρίση και μία γενικότερη αναπροσαρμογή στον ελλαδικό χώρο, η οποία καθυστέρησε την εσωτερική ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα και επομένως τη στροφή στα ευρωπαϊκά ρεύματα της εποχής. Οι Έλληνες αρχιτέκτονες και κύριοι εκφραστές του μοντέρνου κινήματος στη χώρα μας υπήρξαν έντονα ευαισθητοποιημένοι σε εθνικό πλαίσιο και αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη διαφοροποίησή τους από τους εκπροσώπους του κινήματος ανά την Ευρώπη καθώς και τη δημιουργία της Ελληνικής Μεταπολεμικής Αρχιτεκτονικής. Η παραπάνω αποτέλεσε σταθμό στην αρχιτεκτονική ιστορία της Ελλάδας και πολλά από τα οικοδομήματα της περιόδου έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα.

Στόχος της μοντέρνας Αρχιτεκτονικής ήταν η εξυπηρέτηση των ανθρώπινων αναγκών <form follows function - η μορφή ακολουθεί τη λειτουργία. Ο Κωνσταντινίδης εφάρμοσε αυτή την αρχή και με σεβασμό στο τοπικό περιβάλλον πάντρεψε τον ευρωπαϊκό μοντερνισμό με τον τοπικισμό, όχι με εθνικιστικό χαρακτήρα αλλά με διεθνιστικό. Δημιούργησε έτσι δοχεία ζωής με οικουμενικό χαρακτήρα. Λιτότητα, αυστηρότητα της μορφής, τοπικά υλικά και τεχνικές δόμησης, ένταξη στη μορφή του τοπίου είναι μερικές μόνο από τις βασικές αρχές του ελληνικού μοντερνισμού. Το χρώμα ως μέσο ταυτίζεται με το τοπίο, δεν λειτουργεί ως διακοσμητικό στοιχείο αλλά εφαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να δημιουργήσει ροή μεταξύ των μορφών του κελύφους και να αναδείξει το συνολικό αρχιτεκτόνημα.

Η τυποποίηση, η σχέση τέχνης και αρχιτεκτονικής, η οικοδομική διεθνοποίηση, η θέση της τέχνης στο κοινωνικό γίνεσθαι και η πρέπουσα προσοχή στην κλίμακα που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά ως προβληματισμοί στο αρχιτεκτονικό πεδίο στις αρχές του 20ου αιώνα, προοικονομούσαν το πλαίσιο της νεωτερικότητας που εισέρχονταν σταδιακά στην Ελλάδα. Με τις πρώτες εκθέσεις και τη βοήθεια του τύπου, η Ελλάδα άρχισε να απομακρύνεται από τα δεσμά του κλασικισμού και να ενσωματώνει τον ιστορισμό και τον εκλεκτικισμό που ήταν κυρίαρχα ρεύματα στην Ευρώπη, εκείνη την περίοδο. Η αρχιτεκτονική, σύμφωνα με τον Le Corbusier, όφειλε να υποστεί απογύμνωση από τα επιπρόσθετα στοιχεία που εκπροσωπούσαν τον ακαδημαϊσμό και τα παλαιότερα στυλ. Επικράτησαν οι καθαρές φόρμες και οι γραμμές, ο πλούσιος διάκοσμος ανήκε πλέον στο παρελθόν και ο αφαιρετικός λογισμός αποτέλεσε θεμέλιο λίθο της μοντέρνας αρχιτεκτονικής.

03.2. Περιγραφή του προγράμματος

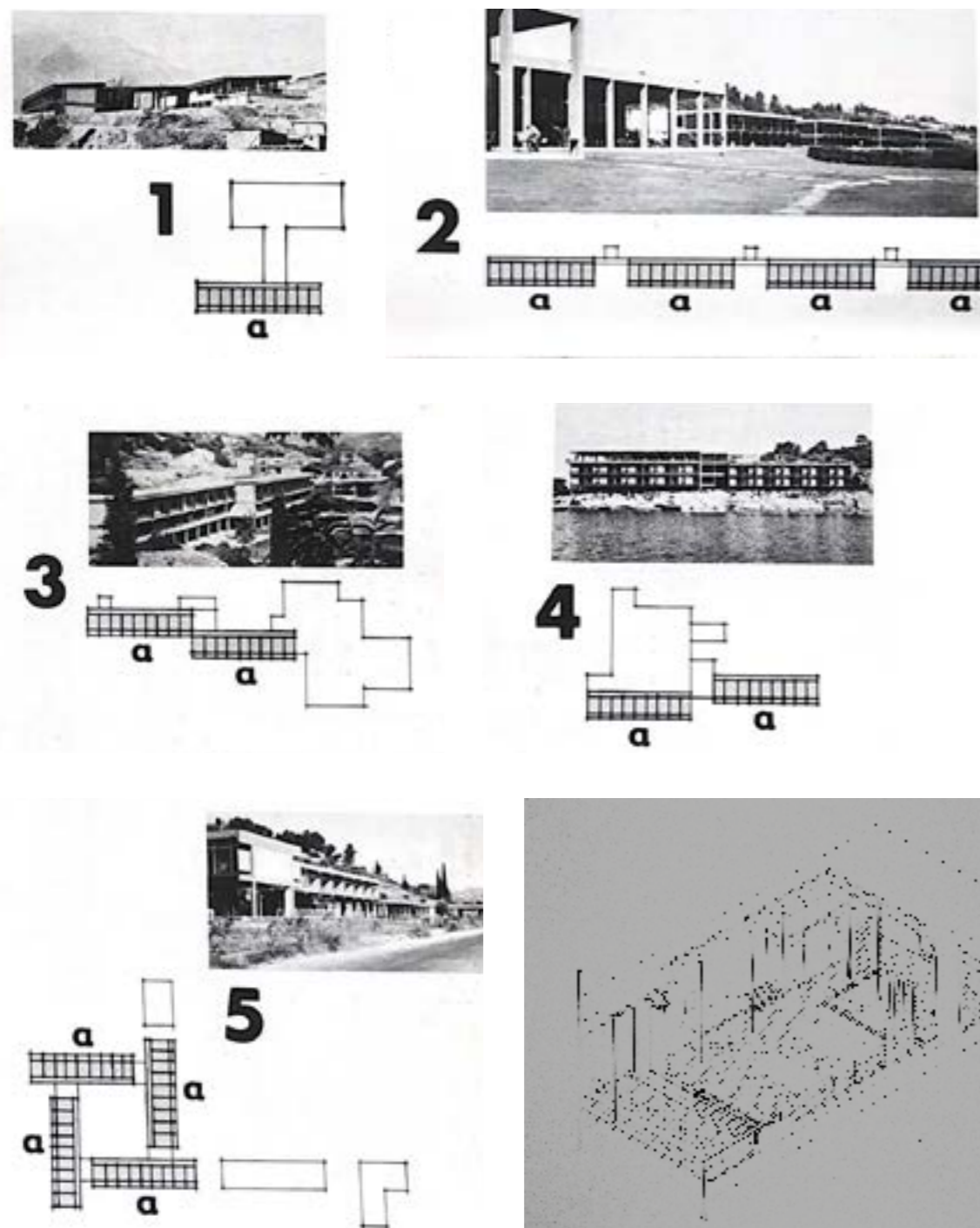
Κατά τη μεταπολεμική περίοδο του 1950, αφήνοντας πίσω τα συντρίμια του δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και του Ελληνικού Εμφυλίου πολέμου, σε μία προσπάθεια οικονομικής ανασυγκρότησης της χώρας ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) διεκπεραίωσε ένα πρόγραμμα ανάπτυξης στον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα. Επρόκειτο για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των τουριστικών κτιριακών εγκαταστάσεων "Ξενία", την πρώτη και σημαντικότερη προσπάθεια μαζικής παραγωγής δημόσιων κτιρίων υπό κρατική επίβλεψη και χρηματοδότηση, σε εθνικό επίπεδο. Τα Ξενία αναγνωρίστηκαν διεθνώς ως σύμβολα του μοντέρνου κινήματος στην Ελλάδα καθώς και ως μέρος της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του 20ου αιώνα. Το όραμα του Ε.Ο.Τ. βασιζόταν άρτια στην έκφραση του ελληνικού μοντερνισμού μέσω χαρακτηριστικών αρχιτεκτονικών ποιοτήτων και της εισχώρησης του μοντέρνου στον μέχρι τότε τρόπο κατασκευής των ξενοδοχείων μέσα από πολύ σημαντικές παραμέτρους σχεδιασμού όπως η σημασία της ένταξης στο τοπίο, η σχέση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, η απλότητα και σαφήνεια της μορφής, η ειλικρίνεια στη χρήση των υλικών, η τυποποίηση στην κατασκευή αλλά και η επιθυμία για την ενσωμάτωση των μονάδων αυτών στη ζωή του κάθε τόπου.

Στόχος του προγράμματος ήταν η δημιουργία καταλυμάτων υψηλών προδιαγραφών που θα εξυπηρετούσαν τις ανάγκες των τουριστών αλλά θα αποτελούσαν και το εναρκτήριο λάκτισμα μιας νέας εποχής στον τουριστικό τομέα, πρότυπα για τη μετέπειτα αρχιτεκτονική των ξενοδοχειακών θερέτρων στη χώρα μας.

Χρονολογικά διακρίνουμε δύο περιόδους διεκπεραίωσης του συνολικού έργου. Τα έτη 1950-58 ο αρχιτέκτων Χαράλαμπος Σφάελλος, ως διευθυντής των τεχνικών υπηρεσιών του ΕΟΤ, ήταν υπεύθυνος για την υλοποίηση του προγράμματος μελέτης και ανέγερσης των πρώτων μονάδων Ξενία. Την περίοδο 1957-67 προϊστάται της Υπηρεσίας Μελετών ο αρχιτέκτων Άρης Κωνσταντινίδης και το πρόγραμμα Ξενία φθάνει στην πλέον καθαρή του έκφραση. Οργανώνει την υπηρεσία μελετών του ΕΟΤ με τη λογική ενός αρχιτεκτονικού γραφείου και συνεργάζεται με νέους αρχιτέκτονες όπως οι Ι. Τριανταφυλλίδης, Κ. Σταμάτης, Γ. Νικολετόπουλος, Φ. Βώκος, Κ. Μπίτσιος, Δ. Ζήβας και Κ. Διαλεσμάκ.α. Συνολικά σχεδίασαν 53 ξενοδοχειακές μονάδες, τουριστικά περίπτερα και μοτέλ. Χωροθετούνταν σε διάφορες περιοχές της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας οι οποίες παρουσίαζαν φυσικό κάλλος, ιστορικό, αρχαιολογικό ή οποιοδήποτε άλλο τουριστικό ενδιαφέρον. Η εκάστοτε αρχιτεκτονική μελέτη ξεκινούσε με το τοπογραφικό, στη συνέχεια ακολουθούσαν δισδιάστατα σχέδια κλίμακα 1:50, 1:100, κατασκευαστικά σχέδια λεπτομερειών και τέλος ο σχεδιασμός επίπλων σε μεγαλύτερη κλίμακα. Υπό την επίβλεψη του κύριου αρχιτέκτονα η ομάδα συνεργαζόταν προκειμένου να πετύχει το αρτιότερο αποτέλεσμα.

Με την άνοδο της δικτατορίας στον Ελλαδικό χώρο και μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980, το πρόγραμμα άρχισε να ξεθωριάζει. Ο Α. Κωνσταντινίδης παραιτήθηκε, ο Φ. Βώλος τον αντικατέστησε. Το κράτος φάνηκε ανίκανο οικονομικά να ανταπεξέλθει στις ανάγκες της τουριστικής βιομηχανίας. Ο ιδιωτικός τομέας πήρε τη σκυτάλη και η μαζικοποίηση του τουρισμού σε πολυτελή τουριστικά θέρετρα επικράτησε. Τα ξενοδοχεία Ξενία άρχισαν να εγκαταλείπονται, άλλα κατεδαφίστηκαν και άλλα υπέστησαν δραματικές παρεμβάσεις, πρόχειρες κατασκευές που αποδείχθηκαν καταστροφικές για τη φιλοσοφία του έργου χωρίς σεβασμό στις υπάρχουσες δομές και το πρωταρχικό όραμα γενικότερα. Ακόμη, κάποια μεταφέρθηκαν στο Ταμείο Ανάπτυξης Περιουσιακών Στοιχείων του Δημοσίου και χρησιμοποιήθηκαν για τη μείωση του δημόσιου χρέους.

03.3. Η αρχιτεκτονική των Ξενία

Τα ξενοδοχεία Ξενία σχεδιάστηκαν με σκοπό να αποτελέσουν όχι μονάχα μονάδες λειτουργικής εξυπηρέτησης αλλά και πυρήνες αισθητικής απόλαυσης.

«Η μελέτη για κάθε ξενοδοχείο βασίζεται στην εξέταση των τοπικών συνθηκών κάθε περιοχής, όπου ερευνώνται τα προβλήματα μορφής του εδάφους, προσανατολισμού του οικοπέδου ανάλογα με τη πλαστικότητα του εδάφους (τοπογραφική συγκρότηση) και συνθήκες θεμελίωσης».

«Στην επιλογή του οικοπέδου συμμετέχει κάθε φορά και ο αρχιτέκτονας που έχει οριστεί για να μελετήσει το συγκεκριμένο ξενοδοχείο. Και προσέχει ώστε το οικόπεδο να είναι καλά προσανατολισμένο (στο κλίμα της Ελλάδας αυτό έχει μεγάλη σημασία, - δηλαδή το καλύτερο είναι, το οικόπεδο, και αν το έδαφος έχει κάποια κλίση, η κλίση αυτή να είναι προς την ανατολή ή την μεσημβρία), - να βρίσκεται κοντά σε κάποια οδική αρτηρία (για λόγους κυκλοφοριακούς) - και να επιτρέπει στο κτίριο που θα χτιστεί να έχει καλή θέα προς κάποιο χαρακτηριστικό ή όμορφο τοπίο».

«Το πιο δύσκολο είναι πώς θα τοποθετηθεί το κτίριο μέσα στο τοπίο. Δηλαδή σε κάποια αρμονία με τον φυσικό περίγυρο και έτσι ώστε η νέα αυτή κατασκευή να μην προβάλλει παράξενη και αταίριαστη αλλά να δείχνει σαν να υπήρχε από πάντοτε στη θέση που κατασκευάζεται σήμερα».

Άρης Κωνσταντινίδης

Η αρχιτεκτονική των ΞΕΝΙΑ ερμήνευσε τις απαρχές του μοντερνισμού στην Ελλάδα. Από τα γραπτά του Α. Κωνσταντινίδη για τη μοντέρνα Αρχιτεκτονική συμπεραίνουμε ότι:

Η τοποθεσία καταλαμβάνει κυρίαρχο ρόλο για τον σχεδιασμό. Ο προσανατολισμός (νότια και ανατολικά ανοίγματα για θέρμανση, βόρεια για ψύξη), τα στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου, ο ηλιασμός (μέγιστη εκμετάλλευση του φυσικού φωτός) και ο αερισμός, η κλίμακα των γειτονικών κτιρίων, τα τοπικά υλικά, η παραδοσιακή μορφολογία, η τοπική πολιτιστική κουλτούρα, όλα λαμβάνονται υπόψη σε μία ολιστική προσέγγιση. Όσον αφορά τη μορφολογία του κτιριακού συνόλου, στόχος είναι η πλήρης ένταξή του στο φυσικό τοπίο, με λειτουργική οργάνωση. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται είναι ένας συνδυασμός παραδοσιακών και σύγχρονων υλικών. Το κέλυφος, ο εσωτερικός, καθώς και ο περιβάλλοντας χώρος σχεδιάζονται με μία κοινή λογική, αλληλοσυμπληρώνονται, συνυπάρχουν αρμονικά και δημιουργούν μια οργανική ολότητα. Αυτή η ολότητα παράγεται από τα κλιματολογικά δεδομένα της κάθε περιοχής και αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο χρήστης να βιώνει τη συνύπαρξη με τη φύση μέσα από το κτιριακό κέλυφος. Σε πολλά από τα ξενοδοχεία ΞΕΝΙΑ συναντάμε και την εφαρμογή των 5 σημείων αρχιτεκτονικής του Λε Κορμπυζιέ, αναπόσπαστο κομμάτι του ευρύτερου μοντερνισμού της νέας δόμησης.

"Στα σπίτια λοιπόν που έχω χτίσει... ακόμα και σε όλα τα ΞΕΝΙΑ, έχω βάλει στις σωστές θέσεις, έναν, δύο ή και περισσότερους κλειστούς ανοιχτούς χώρους, που έκαναν κάθε κτίριο ευχάριστα «κατοικήσιμο». Γιατί αυτοί οι ημίκλειστοι χώροι, αυτοί οι χώροι που βρίσκονται ανάμεσα, ανάμεσα στο εσωτερικό και το εξωτερικό χώρο, δίνουν την ευκαιρία σε κάθε άνθρωπο να σταθεί καλύτερα στις «διαστάσεις» του, να ζήσουν σύμφωνα με τη φύση, ανοίγοντας μια διαλογική συνομιλία, που θα προσφέρει τόσες απολαύσεις και ομορφιές..."

Άρης Κωνσταντινίδης

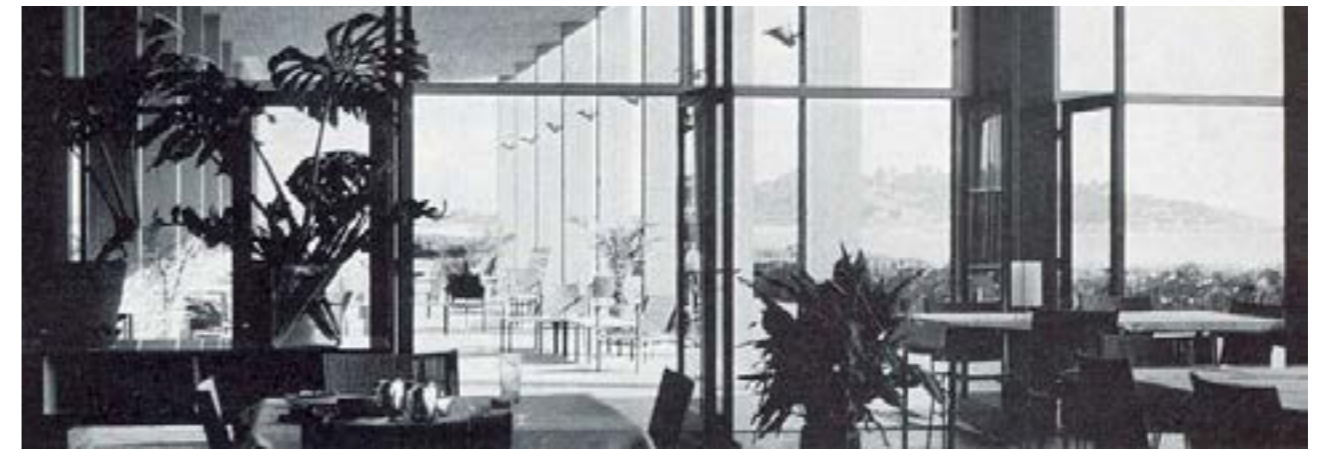
03.3. Η αρχιτεκτονική των Ξενία

Στο όραμα των ΞΕΝΙΑ ήταν και η συνύπαρξη των χρηστών όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά και με τους κατοίκους της κάθε περιοχής. Έτσι διαχωρίστηκαν οι χρήσεις δημόσιων και ιδιωτικών χώρων, με τους δημόσιους να καταλαμβάνουν μεγαλύτερη έκταση από τους ιδιωτικούς, σχεδόν τη διπλάσια, ώστε να υπάρχει συναναστροφή των ενοίκων με του κάτοικους της ευρύτερης περιοχής αλλά και τους περαστικούς. Τα υαλοστάσια τοποθετήθηκαν στους δημόσιους χώρους με τρόπο τέτοιο ώστε ακόμη και αυτοί που διένυαν την περιοχή από το οδικό δίκτυο να έχουν άμεση επαφή με την ατμόσφαιρα του ξενοδοχείου. Κάποια άλλα σημαντικά στοιχεία που συναντάμε σε όλα τα ΞΕΝΙΑ είναι η λειτουργική οργάνωση του κατασκευαστικού κανάβου σε κάτοψη, η απλότητα των μορφών, ο διαχωρισμός των ιδιωτικών χώρων σε πτέρυγες, η τυποποίηση όμοιων χώρων, η χρήση ποιοτικών υλικών με το βέλτιστο οικονομικό κόστος, η δημιουργία μεγάλων χώρων στάθμευσης. Ο φέρων οργανισμός από οπλισμένο σκυρόδεμα μένει ανεπίχριστος προκειμένου να εκφράσει την ειλικρίνεια του κελύφους. Οι τοίχοι πλήρωσης είναι από επιχρισμένη οπτοπλινθοδομή. Σε ορισμένες περιπτώσεις συναντάμε και πέτρινες λιθοδομές, όταν το επιτρέπει η παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο << κορμός >> του σχεδιασμού υπήρξε ο ίδιος για κάθε κτιριακό συγκρότημα, καθένα όμως από αυτά απέκτησε τη δική του μοναδική ταυτότητα ανάλογα με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται και τις προσλαμβάνουσες του κάθε αρχιτέκτονα. Έτσι σταδιακά τα ξενοδοχεία ΞΕΝΙΑ μετουσιώθηκαν σε τοπόσημα.

Ο σχεδιασμός των μονάδων ακολουθεί μία ενιαία προσέγγιση. Μπορούμε να συνοψίσουμε τα κοινά χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής των Ξενία στα παρακάτω:

- Τα κτίρια συχνά αναπτύσσονται σε πτέρυγες ή διασπώνται στο τοπίο.
- Γίνεται μεγάλη χρήση ημιπαιθριών και μεταβατικών χώρων.
- Οι διάδρομοι ανοίγουν προς το ύπαιθρο στη μία τους πλευρά.
- Τα δωμάτια τυποποιούνται σε διαστάσεις και κατασκευαστικές λεπτομέρειες
- Οριστικοποιείται ο ορθογωνικός κατασκευαστικός κάναβος (4x6μ.)
- Εκφράζεται με σαφήνεια ο φέρων οργανισμός.
- Σε αρκετές περιπτώσεις τα κτίρια αποκολλώνται από το έδαφος.
- Η σχεδίαση και κατασκευή των Ξενία γίνεται με οικονομία μέσω και υλικών (σκελετό οπλισμένου σκυροδέματος και τοίχους πλήρωσης από επιχρισμένη οπτοπλινθοδομή και σε λίγες περιπτώσεις από λιθοδομή).
- Η σχεδίαση γίνεται σε άμεση σχέση με το τοπίο και το φυσικό φως.
- Δίνεται έμφαση στους κοινόχρηστους χώρους που γίνονται περισσότερο προσιτοί στις τοπικές κοινωνίες.
- Απλότητα και σαφήνεια στον σχεδιασμό
- Χαμηλό κόστος κατασκευής
- Δημιουργία ευρύχωρων πάρκινγκ
- Το πνεύμα του μοντερνισμού ακολουθείται στις αναλογίες των κτιρίων και στη σχεδίαση όλων των λεπτομερειών, των επίπλων και των επιμέρους στοιχείων.

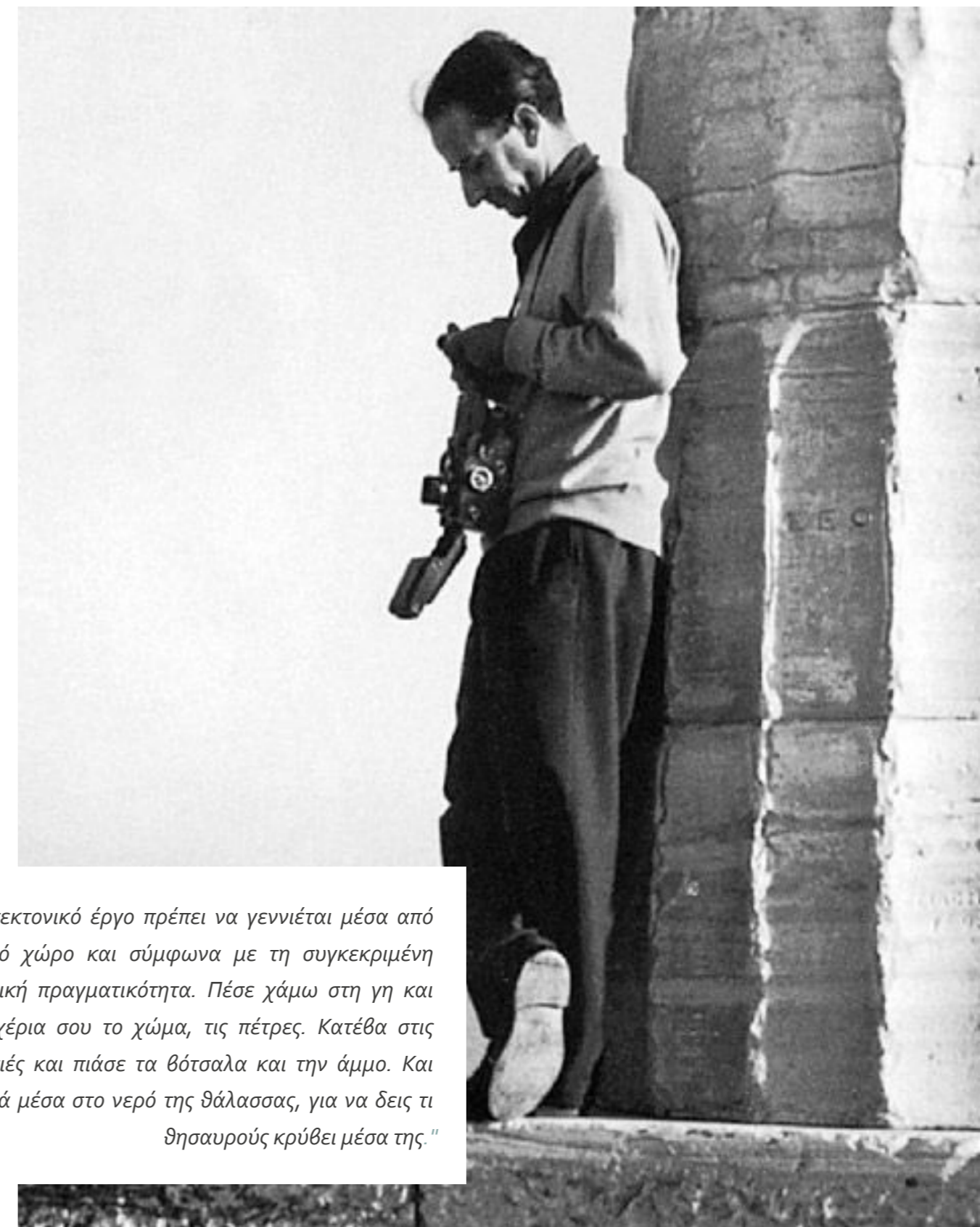
Η έντονα αρθρωτή διάταξη των χώρων και η ρυθμική οργάνωση των όψεων απαλύνονται από την μουσικότητα της μορφής, την έντεχνη χρήση απλών υλικών - ανεπίχριστου μπετόν, σίδηρου, πέτρας, ξύλου, πλακοστρώσεων - και τη χρήση των Πολυγνώτειων χρωμάτων.

03.4. Ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνσταντινίδης

Ο Άρης Κωνσταντινίδης (1919-1993) θεωρείται μία από τις κορυφαίες μορφές της σύγχρονης αρχιτεκτονικής καθώς έπαιξε καθοριστικό ρόλο στον ποιοτικό εκσυγχρονισμό της. Σπούδασε αρχιτεκτονική στο Πολυτεχνείο του Μονάχου (1913-1936) και αργότερα ταξίδεψε στην Ευρώπη όπου γνώρισε από κοντά τις νέες τάσεις αρχιτεκτονικής καθώς και σημαντικές μορφές του μοντέρνου κινήματος όπως τον Mies van der Rohe. Στην Ελλάδα, μελέτησε την αρχιτεκτονική γλώσσα του τόπου με στόχο την επινόηση μιας "σύγχρονης αληθινής αρχιτεκτονικής". Εντυπωσιάζεται από τη λιτότητα, την καθαρότητα και την καλλιτεχνική ευφυΐα της ανώνυμης αρχιτεκτονικής και παρατήρησε τον τρόπο με τον οποίο ενσωματώνονται σε αυτήν όλες οι Ανατολικές και Δυτικές επιρροές, με ανοχή στη διαφορετικότητα, με μετριοπάθεια και πάντα συνυπάρχοντας αρμονικά με το περιβάλλον. Μέσα από τη στοχαστική του προσέγγιση, συνδυάζει το μοντέρνο με το αρχαίο και το λαϊκό, αναδεικνύοντας τα κύρια χαρακτηριστικά του ελληνικού τοπίου. Η αρχιτεκτονική του ξεπερνά τα χαρακτηριστικά του διεθνούς μοντερνισμού, δηλαδή τη ρήξη με την παράδοση, την υποτίμηση της γεωγραφικής και πολιτιστικής διαστάσης στην αρχιτεκτονική.

"Κάθε αρχιτεκτονικό έργο πρέπει να γεννιέται μέσα από έναν τοπικό χώρο και σύμφωνα με τη συγκεκριμένη κλιματολογική πραγματικότητα. Πέσε χάμω στη γη και πάρε στα χέρια σου το χώμα, τις πέτρες. Κατέβα στις ακροθαλασιές και πιάσε τα βότσαλα και την άμμο. Και βούτα βαθιά μέσα στο νερό της θάλασσας, για να δεις τι θησαυρούς κρύβει μέσα της."

"Και εδώ είμαι, όπου έψαχνα τρόπους να βρω τυποποίηση για την κατασκευή, αλλά και για τη λειτουργική διαμόρφωση, ώστε κάθε αρχιτεκτονικό έργο να μην είναι ένα ακούσιο περιστατικό, αλλά να είναι έργο σκέψης, κάτι που στοχεύει να είναι πλήρες και τέλειο"

03.3. Ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνσταντινίδης

Δοχείο ζωής • Εργοδότης μου, η ζωή • Καλυπτική αρχιτεκτονική • Ειλικρινής αρχιτεκτονική • Αληθινή αρχιτεκτονική • Κριτικός τοπικισμός • Με λογισμό και μ' όνειρο (αλλά όχι φαντασία) • Η αρχιτεκτονική φυτρώνει στη γη • Θεόκτιστη δομή • Νιτσεική οργή

Ο Άρης Κωνσταντινίδης ήταν και διέθετε όλα αυτά. Κατέγραφε την αρχιτεκτονική κληρονομιά της χώρας και τη μετέτρεπε σε ένα νέο κτίσμα, που στέγαζε τη ζωή – κάτι που τον απασχολούσε καθώς σχεδίαζε.

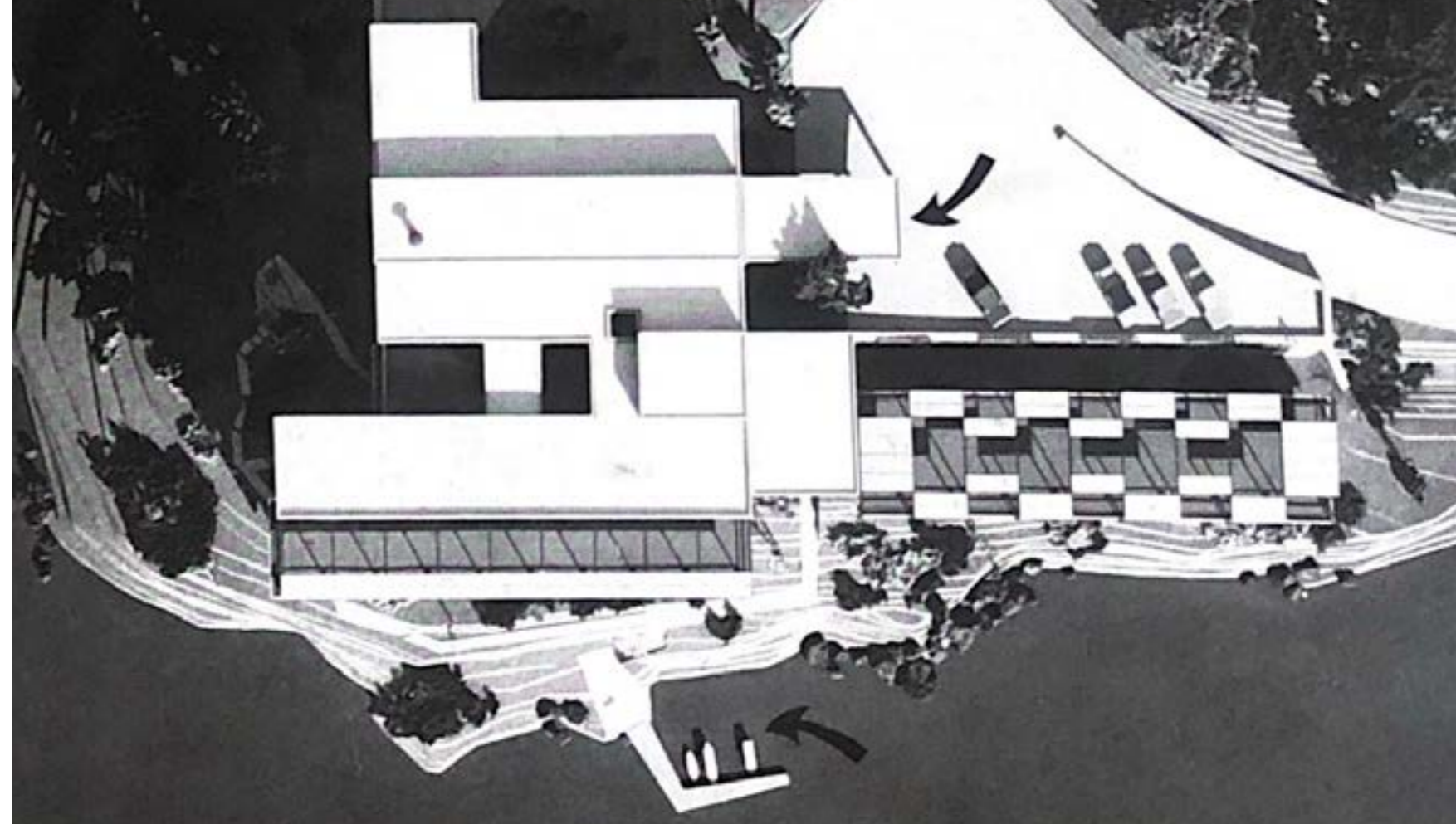
04.

[04] Ανάλυση του Κτιρίου

- 04.1. Ένταξη του κτιρίου στο οικόπεδο
- 04.2. Η εσωτερική λειτουργία

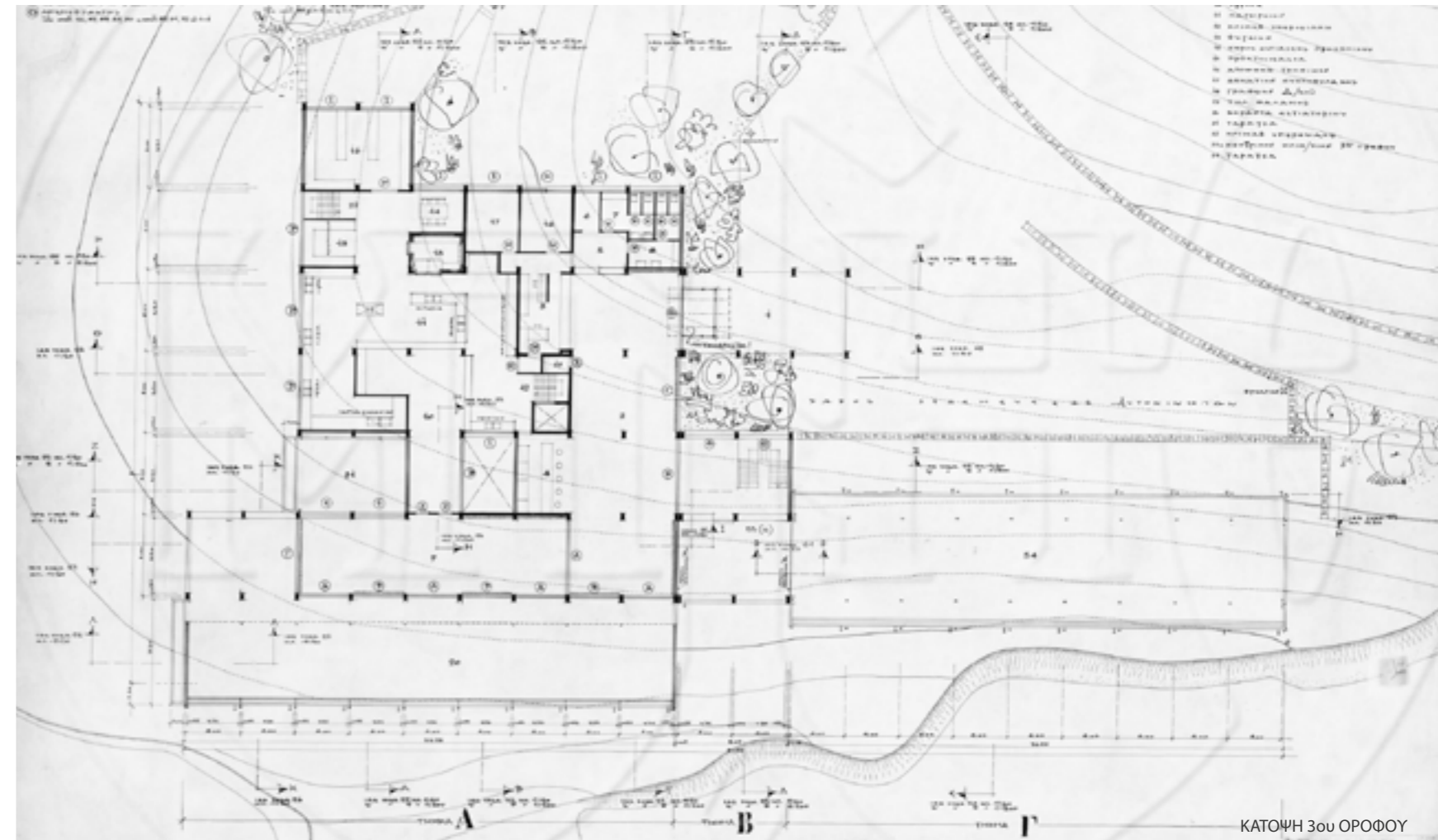
04.1. Ένταξη του κτιρίου στο οικόπεδο

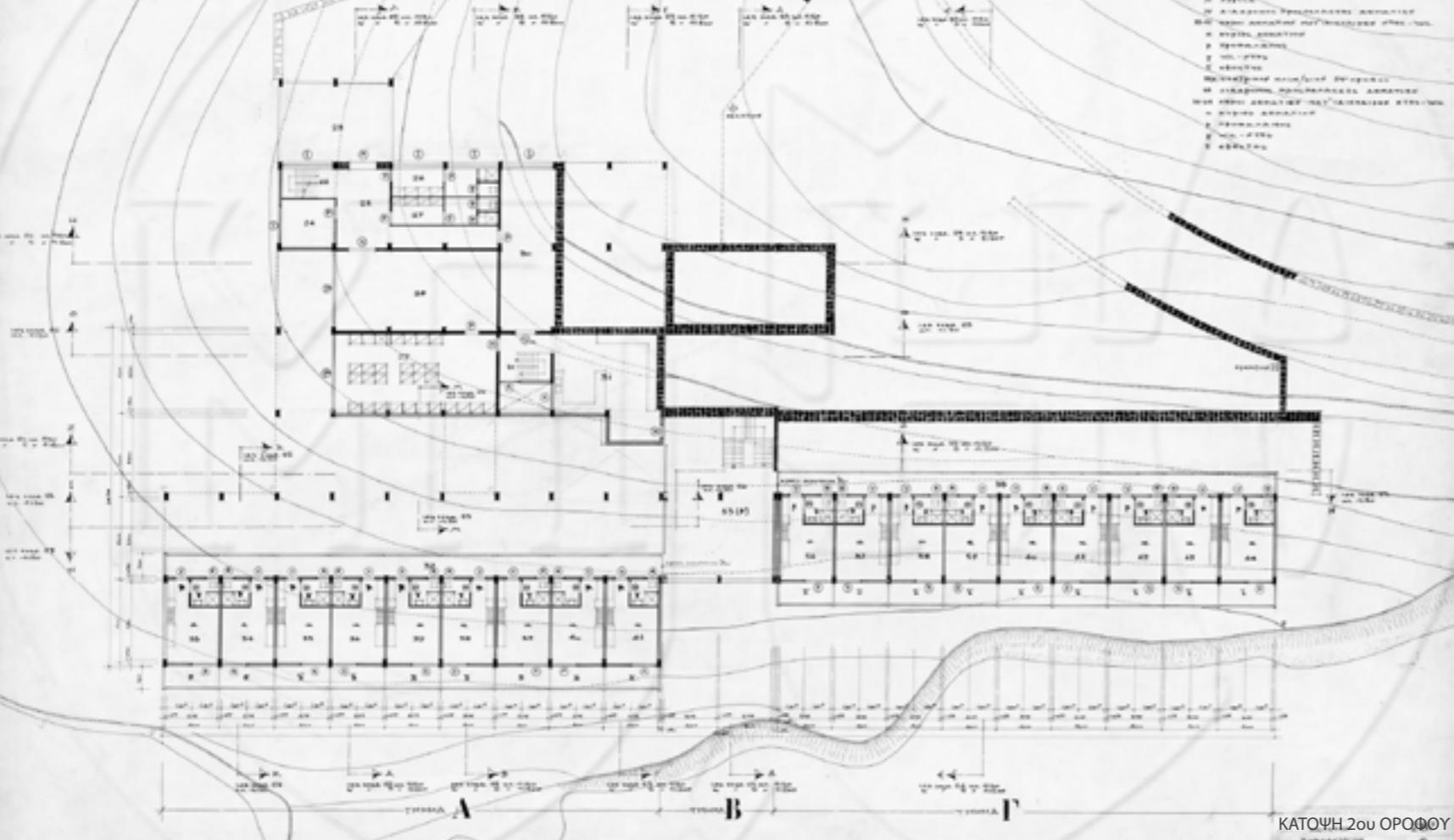
Το οικόπεδο χωροθετείται σε επικλινές έδαφος, ενώ σύμφωνα με τα τοπογραφικά σχέδια από το 2001 τα όριά του προσδιορίζονται σε μια έκταση που καταλαμβάνει 10.831,35 τ.μ.. Το κτίριο, έργο του Αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη, τοποθετήθηκε παράλληλα με τις υψομετρικές καμπύλες της πλαγιάς με τρόπο ώστε ο προσανατολισμός του και η διάταξη των κοινόχρηστων χώρων και των δωματίων να γίνεται με βάση τη πανοραμική θέα προς τη θάλασσα και τη σχέση του με τον οδικό άξονα. Η υποδοχή, το εστιατόριο και η κουζίνα οργανώνονταν στον 3ο όροφο ενώ στους κατωτερους ορόφους βρίσκονταν δωμάτια και τα δωμάτια προσωπικού. Ιδιαιτερότητα του κτιρίου αποτελεί η υπαίθρια εσωτερική κοιλότητα στον δεύτερο και τρίτο όροφο. Η διάταξη των δωματίων είναι σε τυπική γραμμική διάταξη όπως στις πτέρυγες διαμονής των υπολοίπων Ξενία. Η ανάπλαση αποτελούνταν από φυτεύσεις και δαπεδοστρώσεις και έργα τέχνης του Ζογγολόπουλου στην είσοδο του κτιρίου. Η έξοδος από τον αυτοκινητόδρομο και η οριοθέτηση του οικοπέδου πραγματοποιείται με κατάλληλες διαμορφώσεις. Η είσοδος στο κτίριο γίνεται απευθείας από το χώρο στάθμευσης. Στόχος του αρχιτέκτονα ήταν ο επισκέπτης να αισθάνεται ότι ζει σε έναν τόπο όπου το μέσα και το έξω αποτελούν μία οργανική ενότητα, μια από τις αρχές της ελληνικότητας στην αρχιτεκτονική της εποχής. Αποτέλεσμα είναι ο επισκέπτης να βιώνει μια μοναδική ευχάριστη εμπειρία.

04.2. Η εσωτερική λειτουργία

Σύμφωνα με αρχιτεκτονικά σχέδια από το αρχείο του Μουσείου Μπενάκη, στη κάτοψη του 3ου ορόφου, η είσοδος στο κτίριο πραγματοποιείται από τα βορειοανατολικά, από το χώρο στάθμευσης. Στην είσοδο υπάρχει πρόβολος που οδηγεί στο χώρο υποδοχής και στη ρεσεψιόν. Ο χώρος αυτός είναι άνετος και ορθογώνιος. Σ' αυτό το επίπεδο και δεξιά όπως εισέρχεται κανείς, τοποθετούνται τα γραφεία διεύθυνσης και οι χώροι υγιεινής που εξυπηρετούν το εστιατόριο. Αριστερά από τη ρεσεψιόν υπάρχει ένας μεγάλος ορθογώνιος χώρος υποδοχής που διανέμει τις κινήσεις στο χώρο του μπαρ, στην αίθουσα εστιατορίου, την βεράντα εστιατορίου, στο κύριο κλιμακοστάσιο προς τους δύο κατώτερους ορόφους και στην ταράτσα με καλαμωτές. Κάθετα στον χώρο υποδοχής τοποθετείται το εστιατόριο, περιμετρικά του οποίου τοποθετούνται μεγάλες μπαλκονόπορτες που οδηγούν στην βεράντα εστιατορίου με θέα τη θάλασσα και το βουνό. Η ταράτσα που τοποθετείται παράλληλα με την βεράντα προσφέρει και αυτή απρόσκοπτη θέα προς τη θάλασσα. Στη πίσω πλευρά του εστιατορίου υπάρχει η είσοδος προς το μαγειρείο το οποίο απλώνεται σ' όλη τη βόρεια πλευρά του κτιριακού όγκου με βοηθητικούς χώρους, αποθήκες, χώρους υπηρεσίας και κλιμακοστάσιο προσωπικού προς το 2ο και 1ο όροφο. Περιμετρικά σε όλη την βόρεια και δυτική πλευρά του κτιρίου τοποθετούνται φεγγίτες υαλοστάσια με σταθερές οριζόντιες περσίδες. Τέλος δίπλα και πίσω από το μπαρ υπάρχουν δύο φωταγωγοί με φεγγίτες.

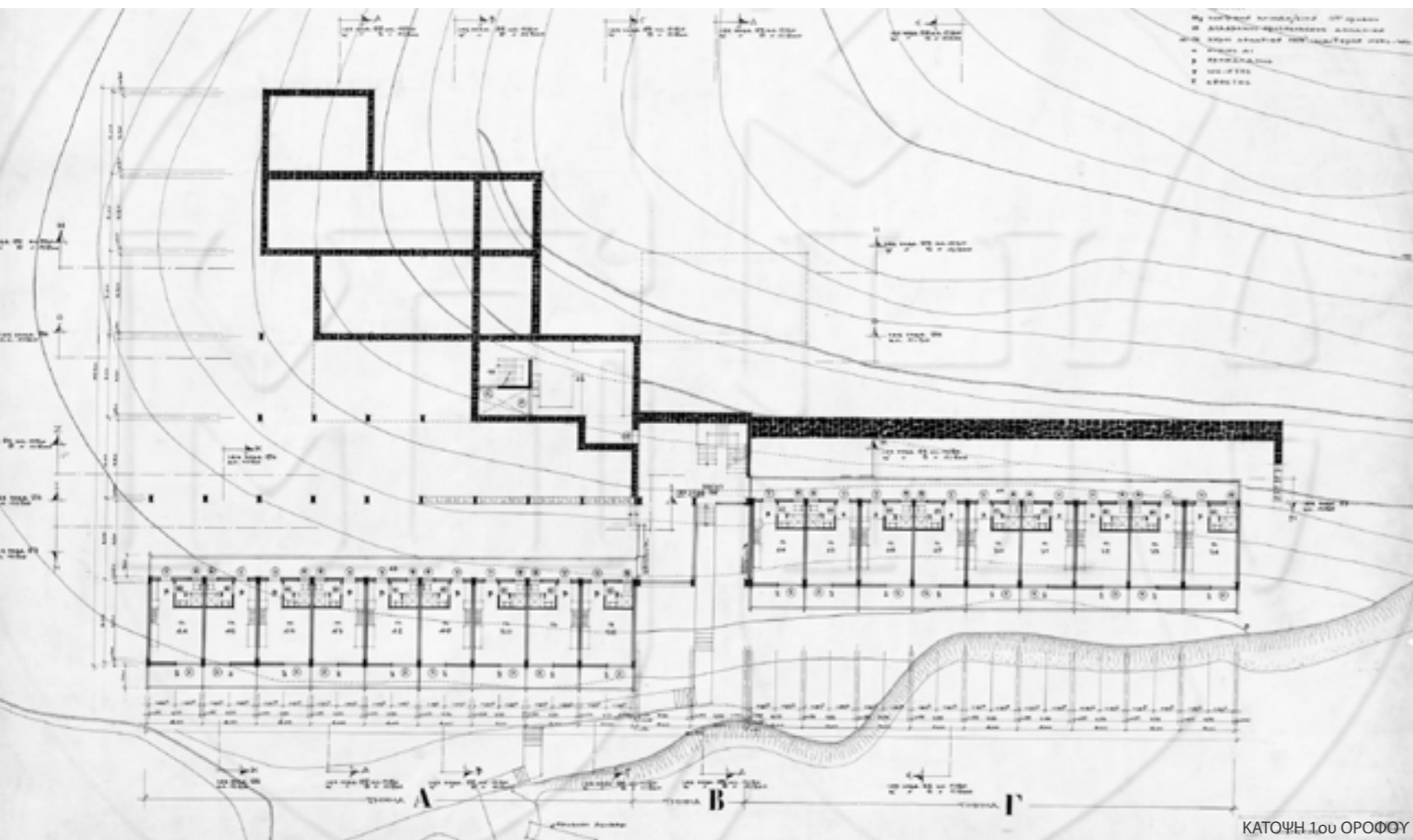

04.2. Η εσωτερική λειτουργία

Στην κάτοψη του 2ου ορόφου, το κεντρικό κλιμακοστάσιο καταλήγει σε έναν στεγασμένο ευρύχωρο ορθογώνιο ανοιχτό χώρο που οδηγεί στις δύο πτέρυγες δωματίων. Από αριστερά του κλιμακοστασίου, είναι ο ανοιχτός διάδρομος προσπέλασης δωματίων που από τη μία πλευρά είναι οι πόρτες των δωματίων και στην άλλη πλευρά ο πέτρινος τοίχος αντιστήριξης. Ο διάδρομος της άλλης πτέρυγας συνδυάζεται με ένα διώροφο χώρο, δημιουργώντας εσωτερικό εξώστη που τον ενώνει με τον 1ο όροφο. Δημιουργείται έτσι φυσικός αερισμός του χώρου. Από δεξιά του κλιμακοστασίου, υπάρχει είσοδος προς τους χώρους υπηρεσίας, λεβητοστάσιο, λινόθηκες, πλυντήρια, στεγνωτήρια και αποδυτήρια υπηρεσίας.

Στο 1ο όροφο κυριαρχεί η ίδια διάταξη των χώρων για τις δύο νότιες πτέρυγες, από αυτό το επίπεδο υπάρχει πρόσβαση στον περιβάλλοντα χώρο καθώς και στο μικρό μόλο. Στη βόρεια πλευρά υπάρχει ένα κλιμακοστάσιο υπηρεσίας και ένα office, καθώς και τα θεμέλια του κτιρίου. Η κάτοψη των δωματίων είναι τυπική, είναι μεγάλα και διαθέτουν δικό τους λουτρό το οποίο αερίζεται προς τους διαδρόμους και δικό τους εξώστη με θέα προς τη θάλασσα και το βουνό. Η δυναμικότητα ανέρχεται σε 36 δωμάτια με δύο κλίνες. Όλος ο φέροντας οργανισμός ακολουθεί τον ορθογωνικό κάναβο και αποτελείται από οπλισμένο σκυρόδεμα (μπετόν αρμέ), όπως συνηθίζεται να χρησιμοποιείται και στα υπόλοιπα Ξενία. Υπάρχει περιμετρική τοιχοποιία από λιθοδομή ως πλήρωση του φέροντα οργανισμού.

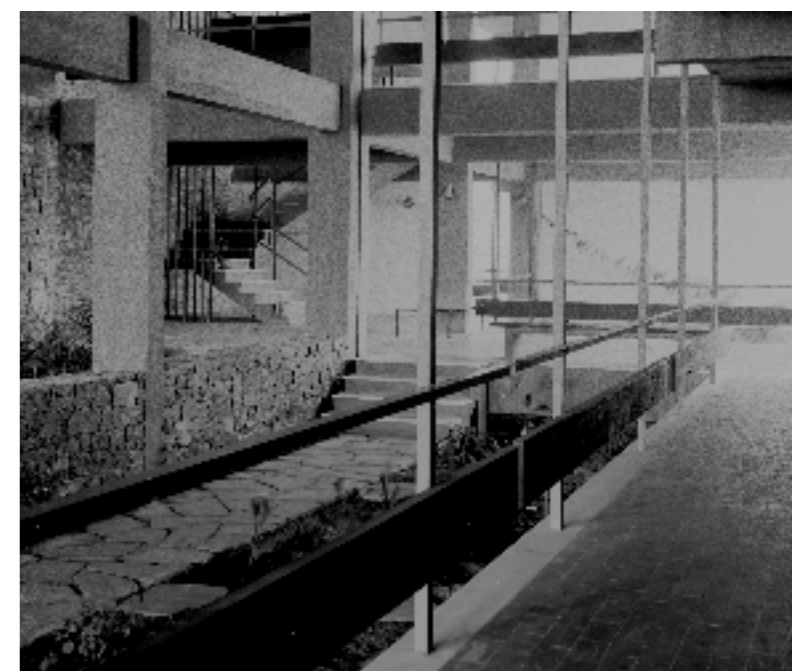

• Τα δάπεδα

Στους εξώστες του 3ου ορόφου (ταράτσα και βεράντα εστιατορίου) υπάρχει δάπεδο από πατητή τσιμεντοκονία. Στον χώρο της υποδοχής υπάρχει δάπεδο από σκούρο γκρι μάρμαρο. Στα δωμάτια, στους εξώστες τους και στους διαδρόμους κίνησης τοποθετήθηκε δάπεδο από κεραμικά πλακίδια. Στο κεντρικό κλιμακοστάσιο τοποθετείται λευκό μάρμαρο στα σκαλοπάτια.

• Τα δωμάτια

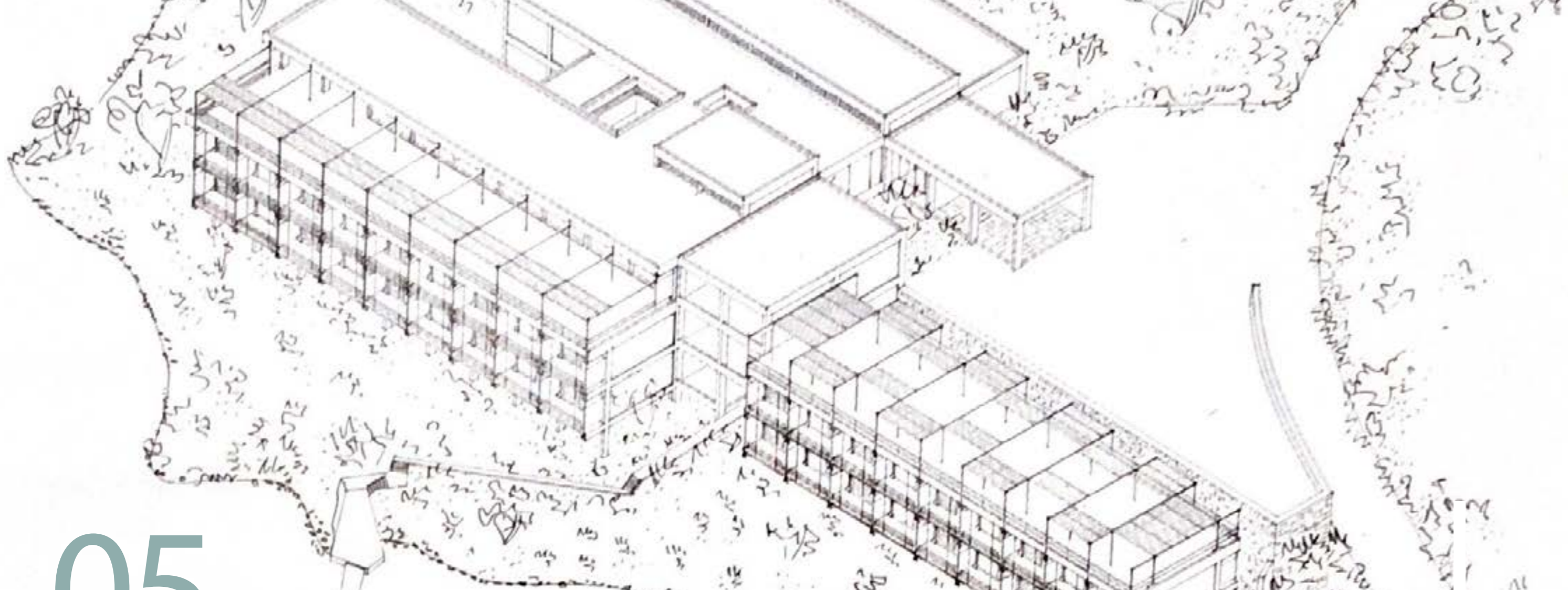
Σύμφωνα με κάτοψη σχεδίων και λεπτομερειών που βρέθηκαν στο αρχείο του Ε.Ο.Τ. και χρησιμοποιώντας φωτογραφίες από άλλα Ξενία, ένα δίκλινο δωμάτιο διέθετε δύο ανατομικά μονά κρεβάτια με κομοδίνο στη μέση, έναν χώρο πλήρως προσηγμένο για τη φύλαξη των προσωπικών αντικειμένων των πελατών (ερμάριο), ένα έπιπλο ομορφιάς σε συνδυασμό με καθρέφτη και σκαμπό για την εξωτερική περιποίηση των γυναικών. Το δωμάτιο διέθετε ένα χαμηλό τραπέζι και μια πολυθρόνα για στιγμές χαλάρωσης και απόλαυσης του τοπίου που αντίκριζε ο κάθε ένοικος από τη μπαλκονόπορτά του.

04.3. Η κατάσταση του κτιρίου σήμερα

Το ξενοδοχείο πέρασε από την κυριότητα του δημοσίου το 1981 σε ιδιώτη, με την ονομασία Πόρος Hotel. Έτσι λειτούργησε για αρκετά χρόνια, έως ότου μεταβιβάστηκε στους τωρινούς ιδιοκτήτες. Σήμερα λειτουργεί με την ονομασία Poros Image Hotel. Οι αυθαιρεσίες και οι πρόσθετες παρεμβάσεις που έχει υποστεί το κτίριο από τους τωρινούς ιδιοκτήτες του έχουν αλλοιώσει δραματικά την ταυτότητά του. Ο χαρακτήρας του πρωτότυπου κελύφους έχει χαθεί. Η εξωτερική νότια όψη έχει αλλάξει και η αρχική ιδέα του Κωνσταντινίδη με την πυλωτή που έδινε την εντύπωση του κτιρίου να αιωρείται έχει χαθεί αφού τοποθετήθηκε αυθαίρετο κτίσμα. Στο αίθριο δημιουργήθηκε μια μεταλλική γέφυρα που ενώνει την αριστερή πτέρυγα των δωματίων με το κεντρικό κτίριο και τον προστιθέμενο ανελκυστήρα. Η φυσική βλάστηση που εισχωρούσε αρχικά στον αίθριο χώρο 'εχει αντικατασταθεί με ψεύτικο χλοοτάπητα. Το κτίριο ακόμη υπέστη αυθαίρετη επέκταση για δημιουργία επιπλέον δωματίων, η οποία κατέστρεψε την αρμονία της δυτικής όψης του κτιρίου, που ήταν και το πιο ιδιαίτερο μορφολογικά κτίσμα. Το κεντρικό κλιμακοστάσιο έκλεισε και δημιουργήθηκε νέο κλιμακοστάσιο, δίπλα απο το αρχικό. Αυθαίρετα ανοίγματα χωρίς να σέβονται τις βασικές διατάξεις των υπολοίπων, ανοίγματα μπροστά από τοίχους, μπάζωμα της μισής κλίμακας που ενώνει τον πρώτο με το δεύτερο όροφο, είναι μερικά ακόμη από τα ατοπήματα που έγιναν στην άδικη μεταχείριση του αρχικού, με πλήρη ανυποληψία της φιλοσοφίας του. Τέλος, δε θα μπορούσε να μην αναφερθεί το ύφος των επίπλων και του εσωτερικού διακόσμου που απέχουν άρδην από το μοντερνιστικό ιδεώδες.

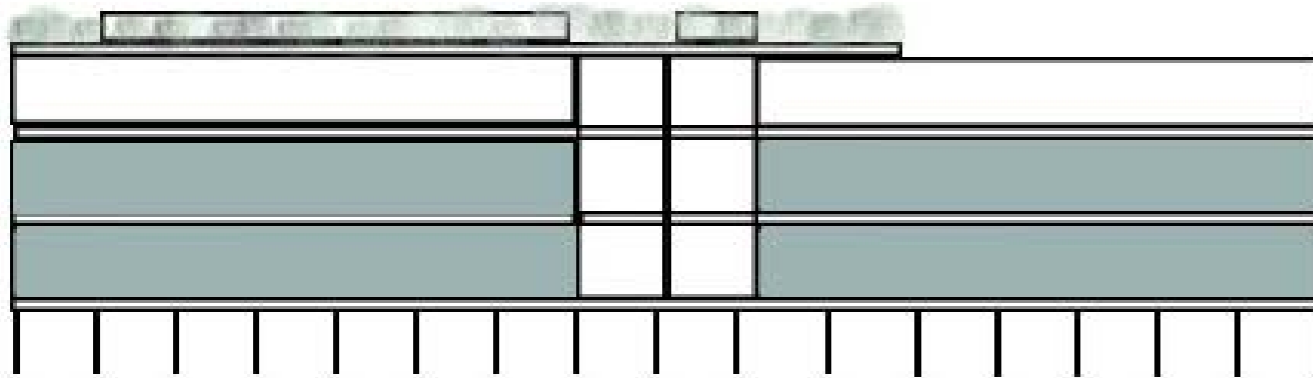
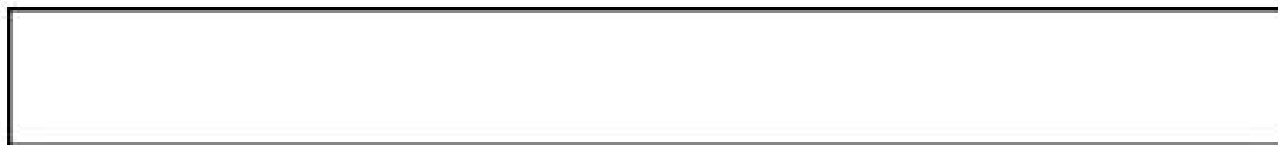

05.

[05] Πρόταση επέμβασης

- 05.1. Κεντρική Ιδεά Σχεδιασμού
- 05.2. Αλλαγή χρήσης | Προσθήκες στο κτίριο

*"Η Αρχιτεκτονική πρέπει να βγαίνει φυσικά, όπως αναπνέεις"
Αρης Κωνσταντινίδης*

05.1 Κεντρική Ιδέα Σχεδιασμού

Η ιδέα της επανάχρησης του Ξενία της Πόρου επικεντρώνεται στην γνώμη του ποιητή και ζωγράφου Νικου Εγγονόπουλου «Τα χρόνια, λέω, μας διδάσκουν πως όσο μια τέχνη έχει πιο τοπικό χαρακτήρα τόσο πιο παγκοσμίου ενδιαφέροντος είναι. Πως όσο είναι πιο προσωπική τόσο κι έχει πιο πανανθρώπινη αξία. Κι όσο είναι περισσότερο του καιρού της τόσο και το περιεχόμενο της είναι πιο αιώνιο». Η αρχιτεκτονική του Κωνσταντινίδη δίνει έμφαση στις πτυχές εκείνες που επιβεβαιώνουν την γνώμη αυτή του Εγγονόπουλου, όπως η αρμονική συνύπαρξη κτίσματος με τη φύση, το κλίμα και το ελληνικό τοπίο.

Η κεντρική ιδέα του σχεδιασμού μας συνδιαλέγεται τη λαϊκή ανώνυμη αρχιτεκτονική του Πόρου (λιτότητα, χρήση κανάβου και ορθογωνικών κατόψεων, τοπικά υλικά) με τα 5 σημεία αρχιτεκτονικής του Le Corbusier (πιλοτή, ελεύθερη όψη και κάτοψη, οριζόντιο παράθυρο και φυτεμένο δώμα). Τα «5 σημεία» αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και υγιεινής μέσω του καλού αερισμού και φωτισμού των κτιρίων. Εξυμνώντας το Μοντέρνο Κίνημα, ο Άρης Κωνσταντινίδης βασίζεται στη συνθήκη των 5 σημείων και γενικότερα την αιφορική στρατηγική του Le Corbusier.

Μελετώντας την κάτοψη και την όψη του κτιρίου διαπιστώσαμε την ανοιχτή και ελεύθερη δομή της σε κάνναβο, και τη διάτρητη μορφή του κελύφους, τους εσωτερικούς και ταυτόχρονα εξωτερικούς χώρους, τη αρμονική συνύπαρξη του κελύφους με τη φύση, κενών - πλήρων, τη χάραξη της κίνησης, το παιχνίδι φωτός και σκιάς. Η στερέωση του κελύφους σε υποστυλώματα δίνει την αίσθηση του κτιρίου που αιωρείται και ταυτόχρονα υποδηλώνει την έννοια της pilotis και της εξάλειψης των σκοτεινών χώρων. Κατά την επίσκεψή μας στο κτίριο, έγινε άμεσα αισθητή η σπουδαία χρήση του φυσικού φωτισμού και αερισμού και κατ'επέκταση του διαλόγου κελύφους και φυσικού περιβάλλοντος. Ο Κωνσταντινίδης προσπάθησε να μιμηθεί τη δομή και τη λειτουργία της φύσης επιτυγχάνοντας την αρμονία.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις υλικότητες και υφές. Δανειζόμαστε στοιχεία από τη χρωματική παλέτα του τοπίου του Πόρου, κάνουμε χρήση των παραδοσιακών πρώτων υλών δόμησης αλλά και των υλικών που εξύμνησαν οι μεγαλύτεροι αρχιτέκτονες του Μοντερνισμού, όπως το ανεπίχριστο μπετόν αρμέ. Αδρές επιφάνειες, έπιπλα σχεδιασμένα από Έλληνες και μη, πρεσβευτές του Μοντέρνου Κινήματος, και λιτός, ανεπαρκής διάκοσμος, όλα αυτά λειτουργούν σαν ένας οδηγός που καλεί τον επισκέπτη να ανακαλύψει τις χωρικές ποιότητες του «δοχείου ζωής» που οραματίστηκε ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνσταντινίδης. Τέλος, μέσω του κανάβου, εντάσσουμε την έννοια του «ανοικτού» λουτρού του Le Corbusier. Ο ίδιος, στο βιβλίο του «Για μια αρχιτεκτονική» υποστηρίζει ότι οι χώροι υγιεινής ανήκουν στο δημόσιο χώρο και θα έπρεπε να είναι ηλιόλουστοι με καλό αερισμό τη μέρα, και τη νύχτα να έχουν ηλεκτρικό φωτισμό, κρυφό και διάχυτο.

Πρόθεσή μας η δημιουργία ενός ενιαίου όλου που μοιάζει να φυτρώνει στο τοπίο σαν μια έκρηξη μοντερνισμού. Στόχος μας η ανάδειξη των αρχιτεκτονικών ποιοτήτων όπως τις οραματίστηκε ο Άρης Κωνσταντινίδης, δομώντας μία λειτουργία φυσικά όπως και αυτή της αναπνοής.

05.2. Αλλαγή χρήσης | Προσθήκες στο κτίριο

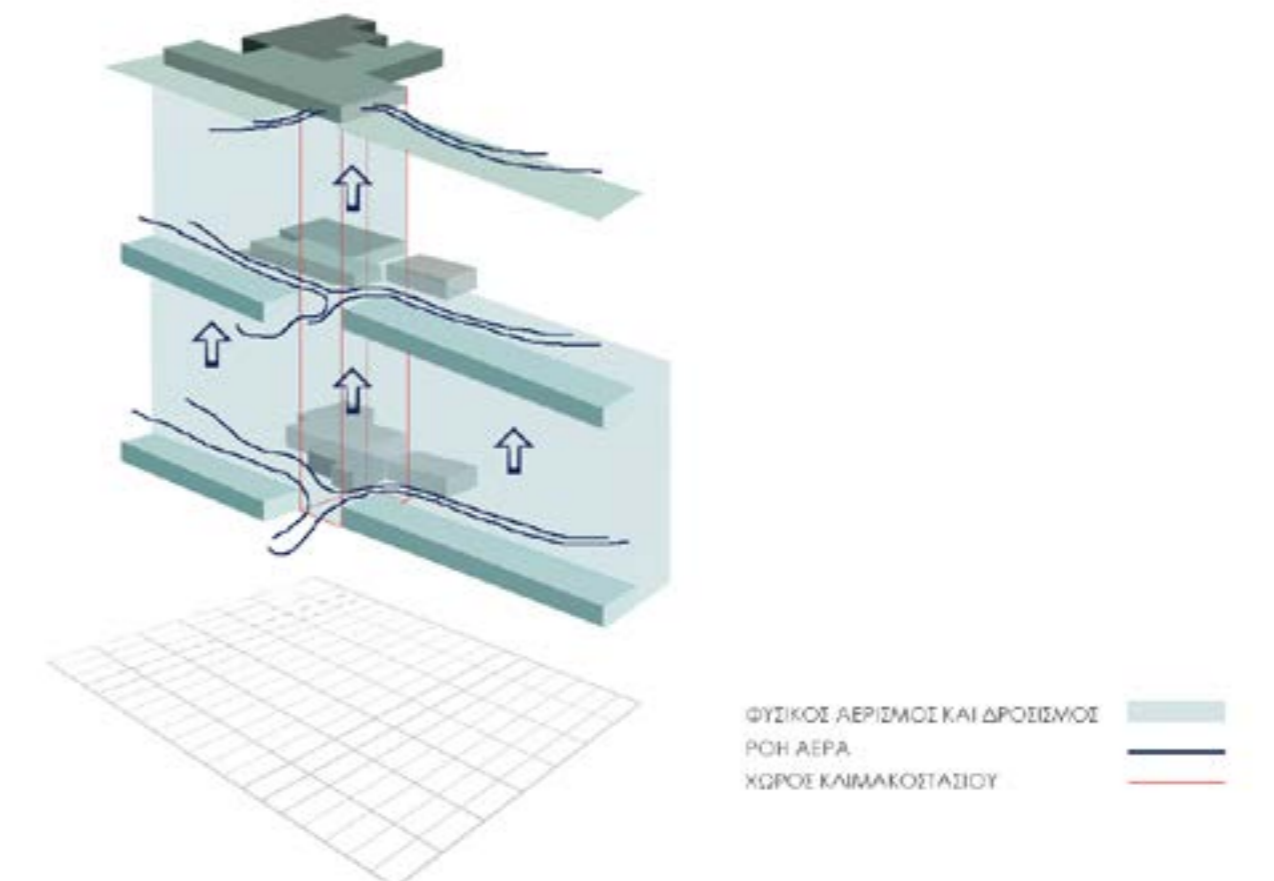
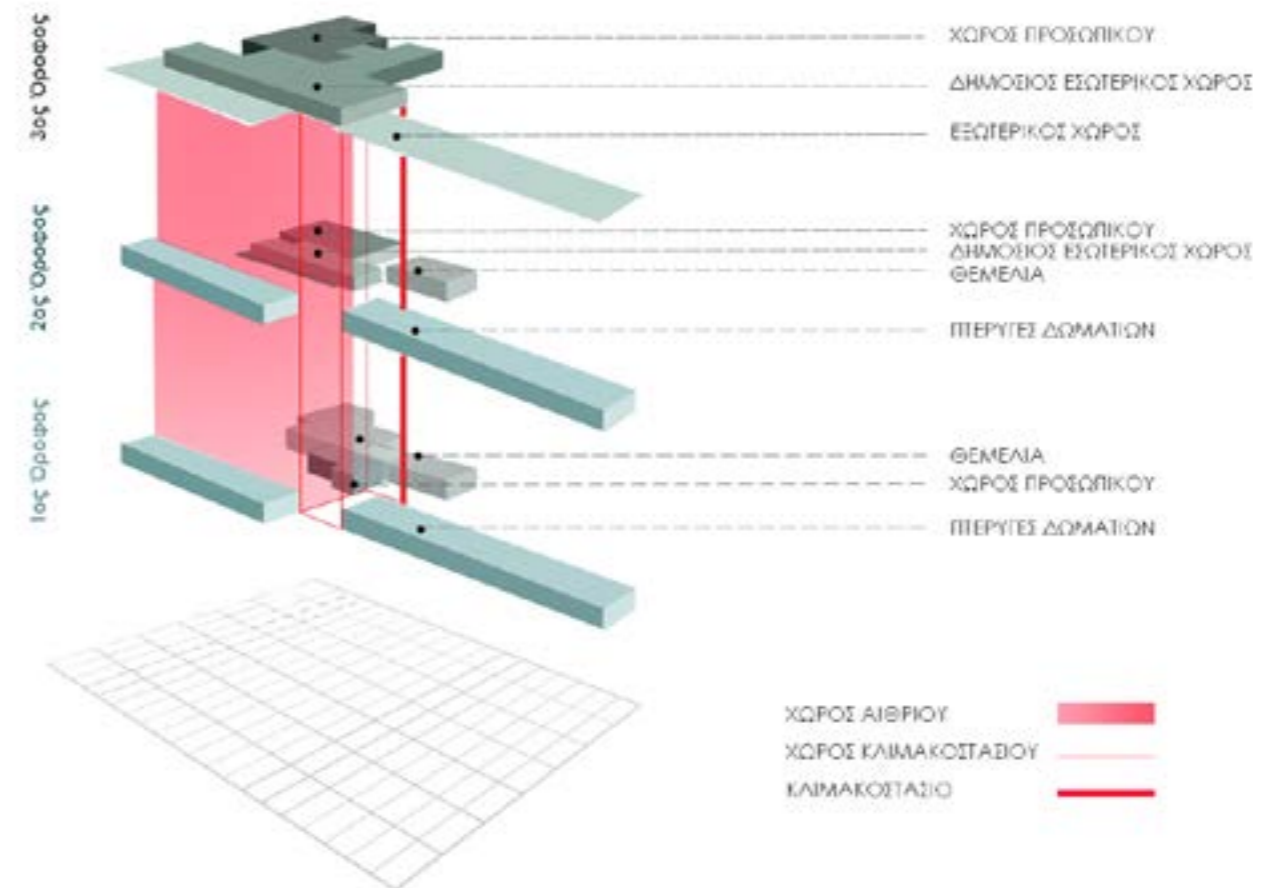
Κύριο μέλημα της μελέτης μας αποτέλεσε ο βιοκλιματικός χαρακτήρας του κτιρίου και η ανάδειξη των σημείων αυτών που αναδεικνύουν την έντονη συσχέτιση κελύφους και φυσικού περιβάλλοντος.

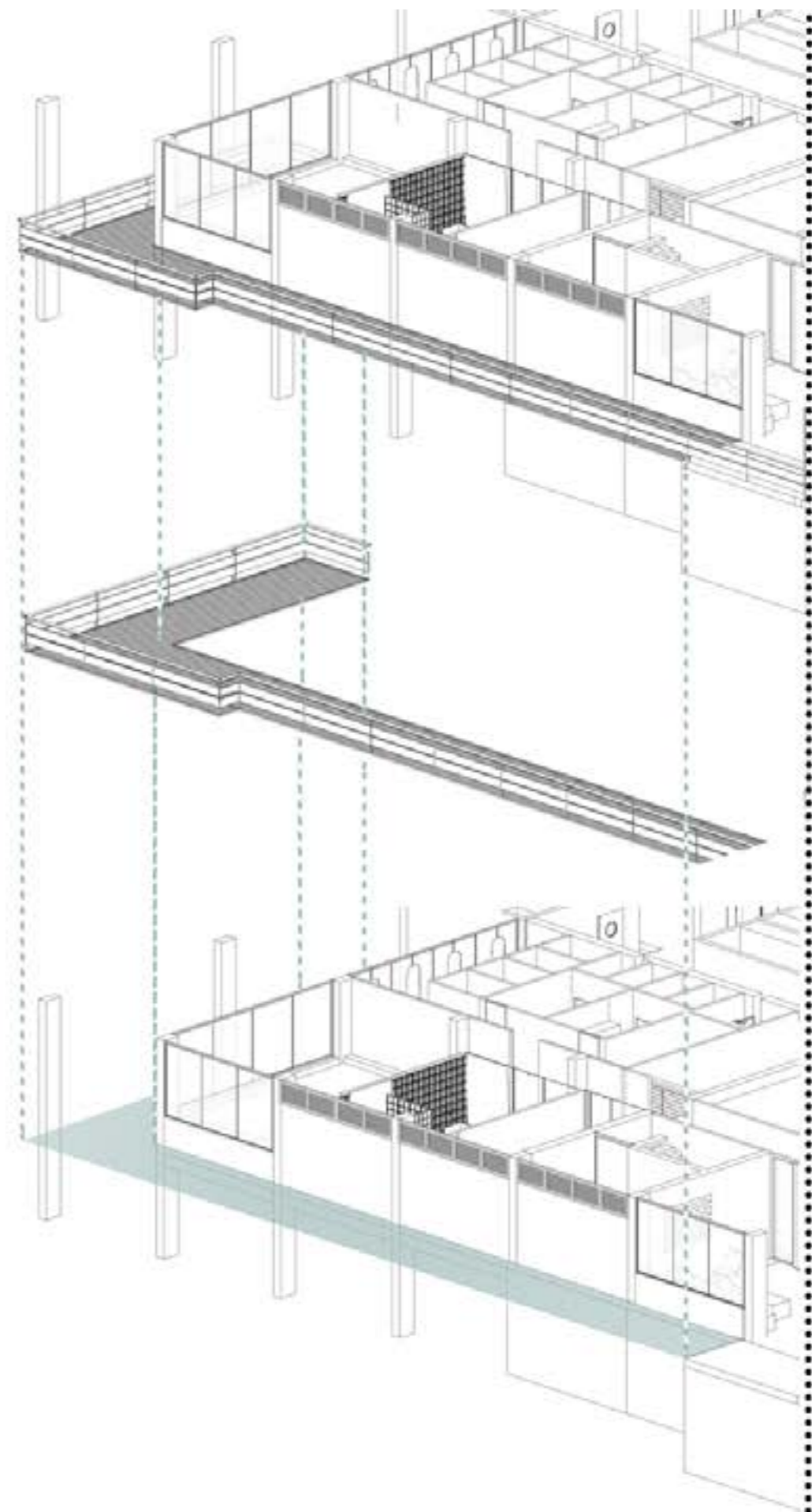
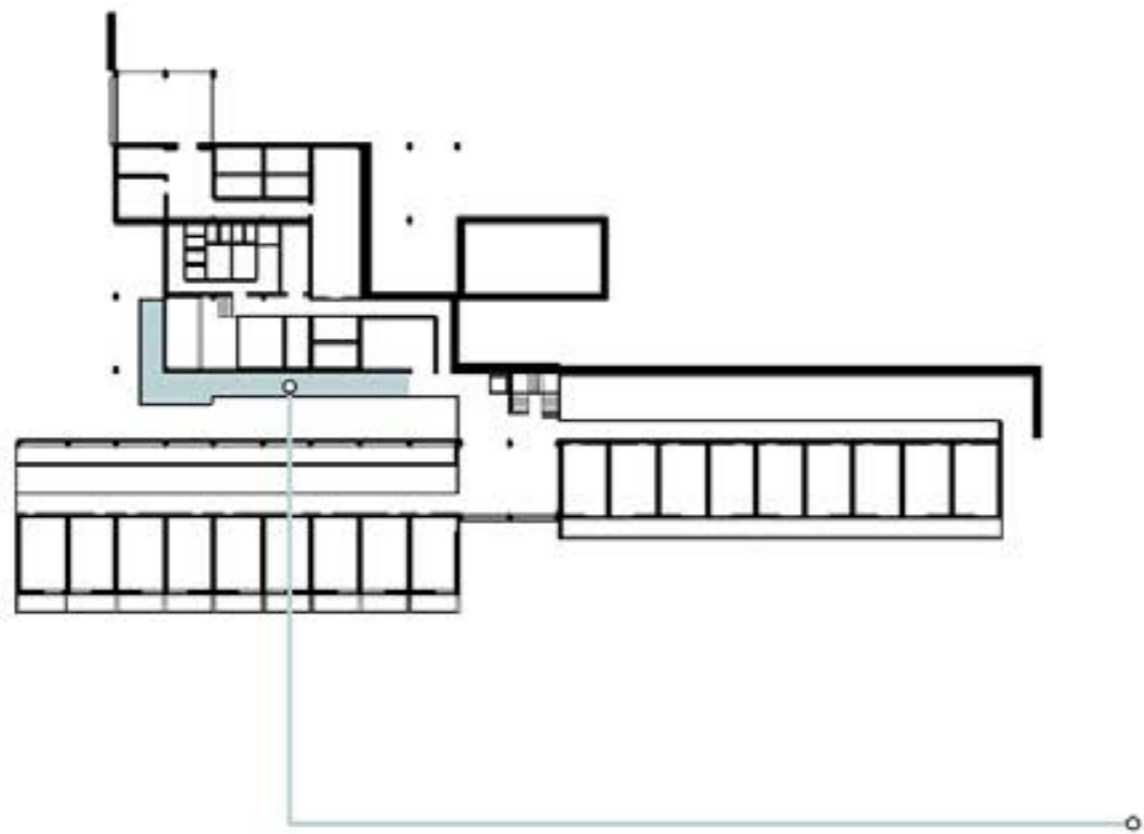
Βασικότερο στοιχείο της βιοκλιματικής αντίληψης του κτιρίου είναι το αίθριο, η εσωτερική αυλή, το κενό έναντι του πλήρες. Αποτελεί παθητικό σύστημα ηλιασμού και δροσίσμου χωρίς πρόσθετη παροχή ενέργειας. Ο προσανατολισμός του και η τοποθέτησή του καθιστούν το μεγαλύτερο μέρος του κατά τη διάρκεια της ημέρας να βρίσκεται σε σκίαση. Πρόκειται για έναν ιδιαίτερα ζωτικό χώρο που επιδιώκει τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και τις καλύτερες δυνατές συνθήκες διαβίωσης με φυσικό τρόπο. Πράγματι κατά την επίσκεψή μας τόσο σε αυτόν όσο και στους παρακείμενους χώρους, έγινε αισθητή η θερμική άνεση και η κυκλική κίνηση του αέρα που λειτουργεί ως ψύκτης, μια κλιματική συνθήκη πλήρους ευεξίας. Για το λόγο αυτό, στο β' επίπεδο στο χώρο του αιθρίου, δημιουργήθηκε η επιθυμία τοποθέτησης μιας εναέριας διαδρομής ως συνέχεια της περιπλάνησης του επισκέπτη στο χώρο του αιθρίου και στοιχείο που ενισχύει τη γεωμετρία του. Το δάπεδο της διαδρομής αυτής είναι μεταλλικό διάτρητο για να μπορεί ο χρήστης να παρατηρεί τη φύτευση που υπάρχει από κάτω. Η φύτευση είναι ένα από τα στοιχεία που ενδυναμώνουν τη σχέση του χρήστη με το χώρο, καθώς κατευθύνει τον αέρα, βελτιώνει την ποιότητα αυτού και συμβάλλει στη μείωση του θορύβου. Επίσης το υγρό στοιχείο τοποθετήθηκε καθώς η εξάτμισή του βοηθά σε επιπλέον δροσίσμο της ατμόσφαιρας.

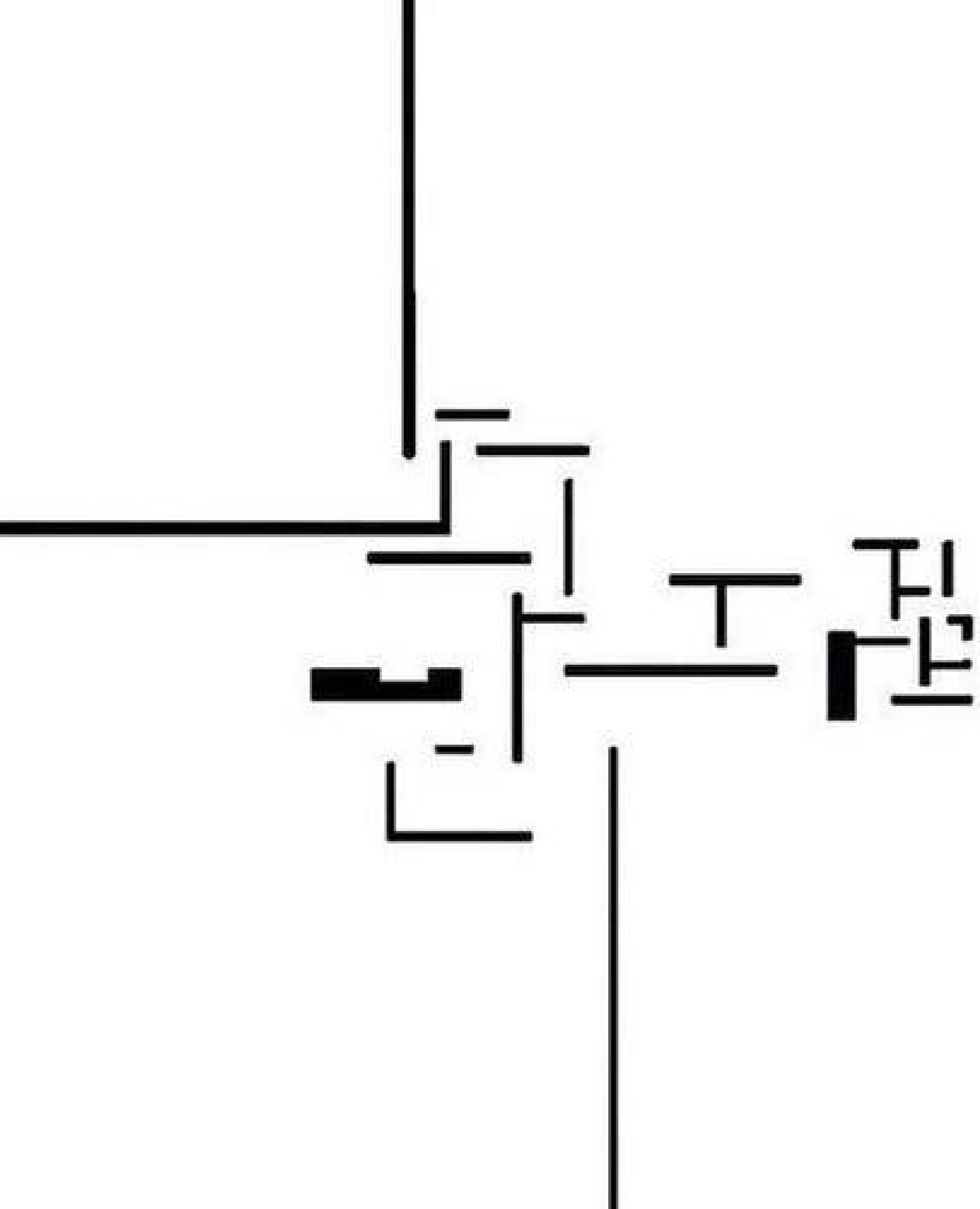
Βιοκλιματικός είναι και ο νέος χαρακτήρας της στέγης η οποία μετατρέπεται σε φυτεμένο δώμα που λειτουργεί ως παθητική τεχνική εξοικονόμηση ενέργειας. Η μεγάλη έκταση αυτής, μας δίνει τη δυνατότητα τοποθέτησης ηλιακών πάνελ στα δύο πιο υπερυψωμένα σημεία του κτιρίου αλλά και δημιουργία χώρου που θα λειτουργεί ως yoga retreat στο χαμηλότερο σημείο αυτής. Ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να κάνει yoga σε ομαδικά γκρουπ και να απολαύσει την πανοραμική θέα από εκεί κατά τη δύση του ηλίου.

Κύριο μέλημά μας επίσης αποτέλεσε η επαναφορά του κτιρίου στην αρχική του μορφή με έμφαση στη λιτότητα και καθαρότητα των γραμμών. Τα πλέον κρυμμένα υποστυλώματα ξανα απέκτησαν την ελεύθερη ορατή μορφή τους, επαναφέροντας τη συνολική αίσθηση του κτιρίου που αιωρείται στο φυσικό του περιβάλλον.

Τέλος, ως επέκταση της εννοιολογικής προσέγγισης της φιλοσοφίας του σχεδιασμού που ακολουθεί τις βασικές αρχές της αρχιτεκτονικής από τη νεολιθική εποχή κ έπειτα στην Ελλάδα, επιθυμούμε τη νέα χωροθέτηση σπα, στο β' επίπεδο του κτιρίου. Όπως και η ανάδειξη του αιθρίου που κάνει αναφορά στην εξύμνηση του από την αρχαϊκή περίοδο, έτσι και η δημιουργία χώρου σπα, αποτελεί αναφορά στα ρωμαϊκά λουτρά, χώρους καλλωπισμού του σώματος και κοινωνικής συναναστροφής των αρχαίων Ελλήνων. Ο νέος αυτός χώρος περιλαμβάνει δωμάτιο θεραπειών, σάουνα, χαμάμ, εσωτερικό θερμό λουτρό και έχει θέα στον χώρο του αιθρίου και τη θάλασσα.

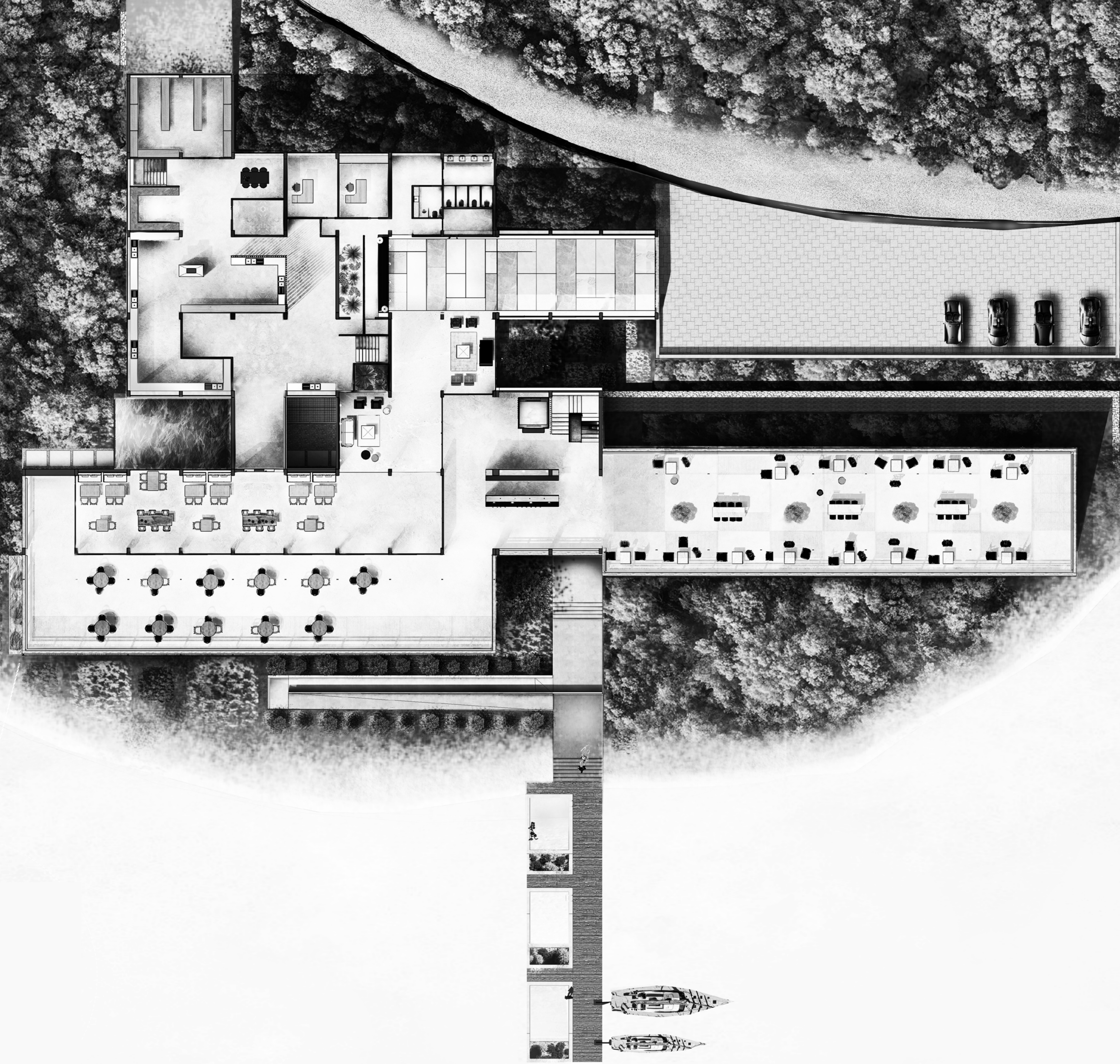

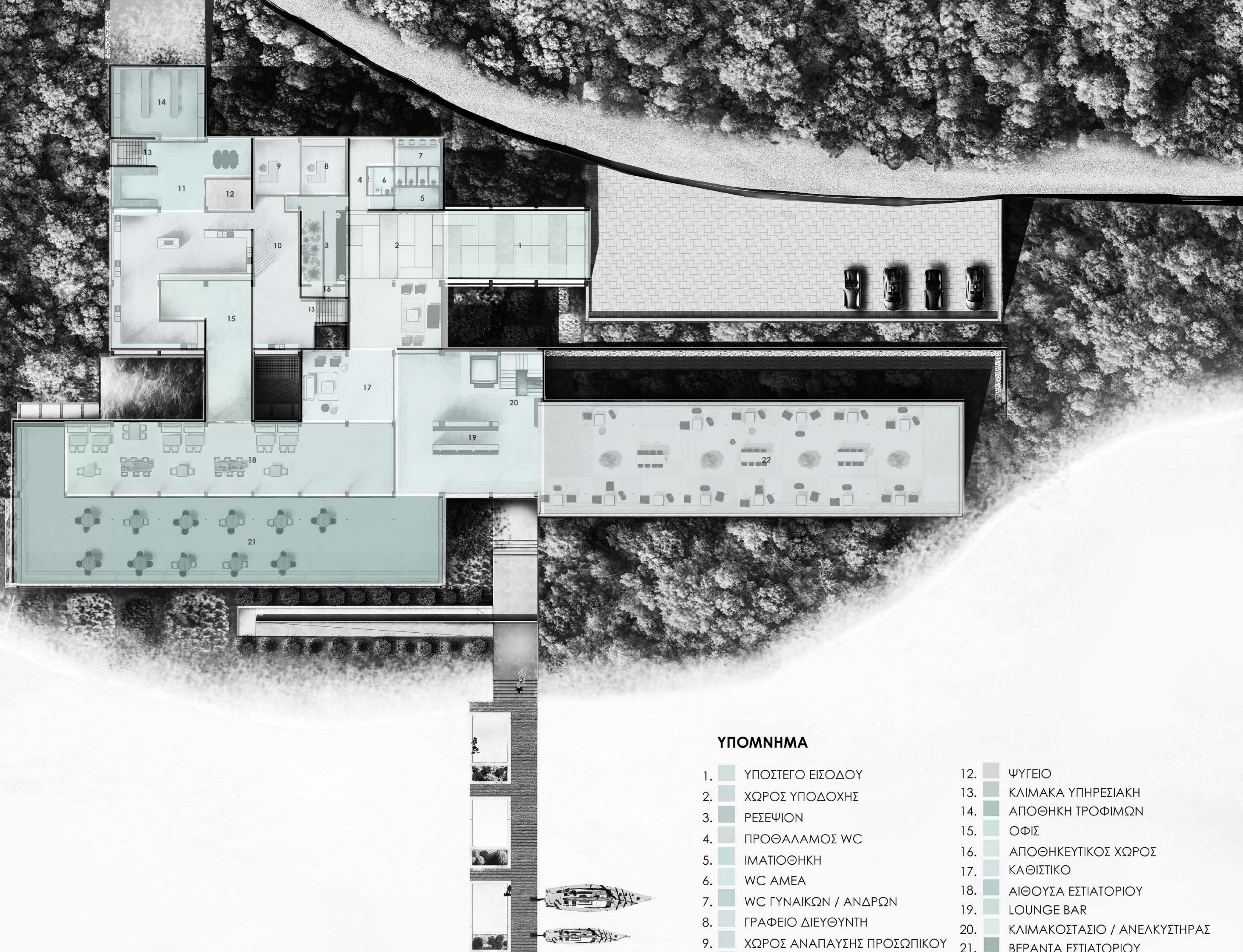
06.

Σχέδια Αρχιτεκτονικής Πρότασης

06.1. Κατόψεις κτιρίου | Διαγράμματα
06.2. Όψεις | Τομές

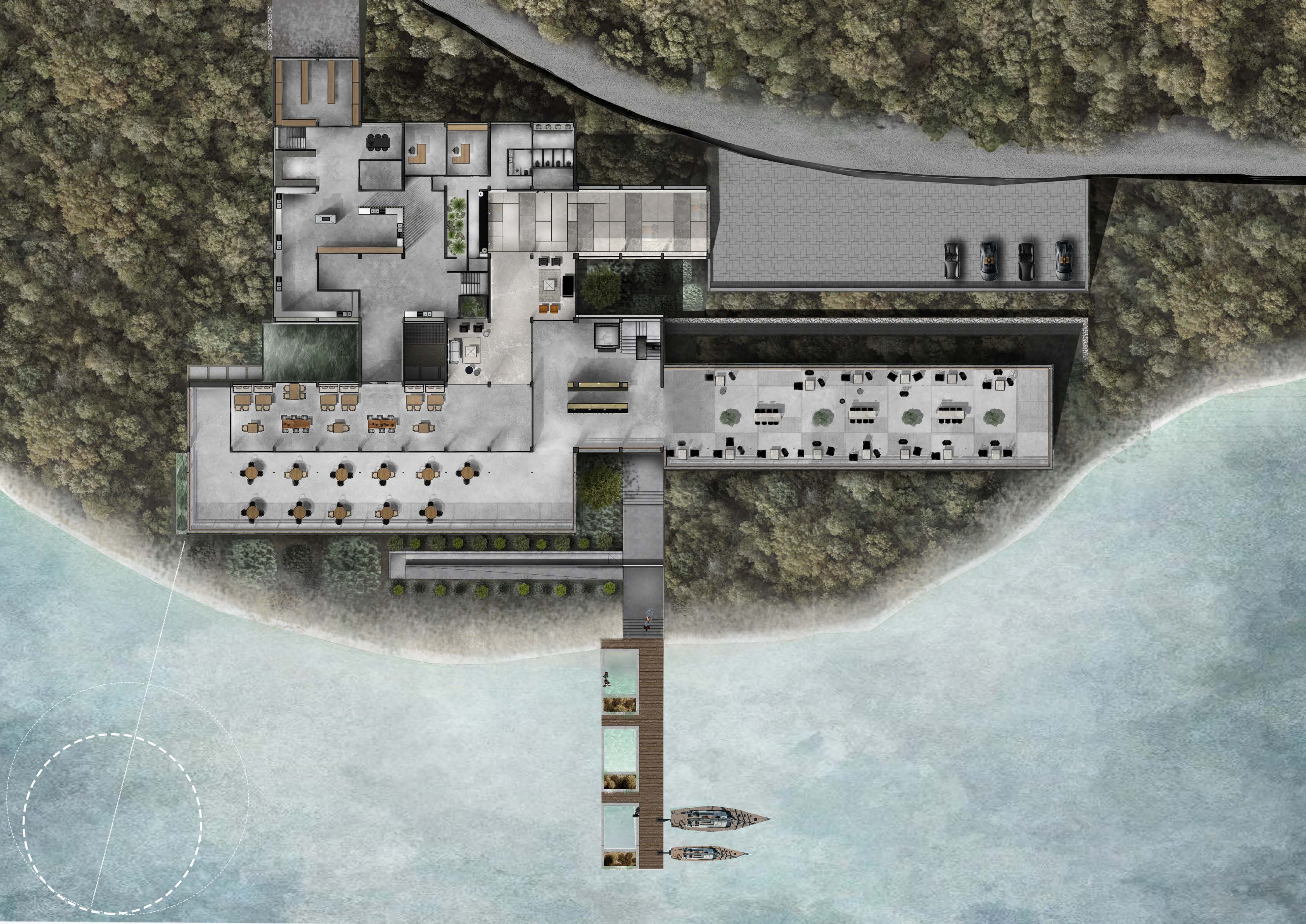

Κάτοψη 3ου Ορόφου
Κλίμακα 1:100

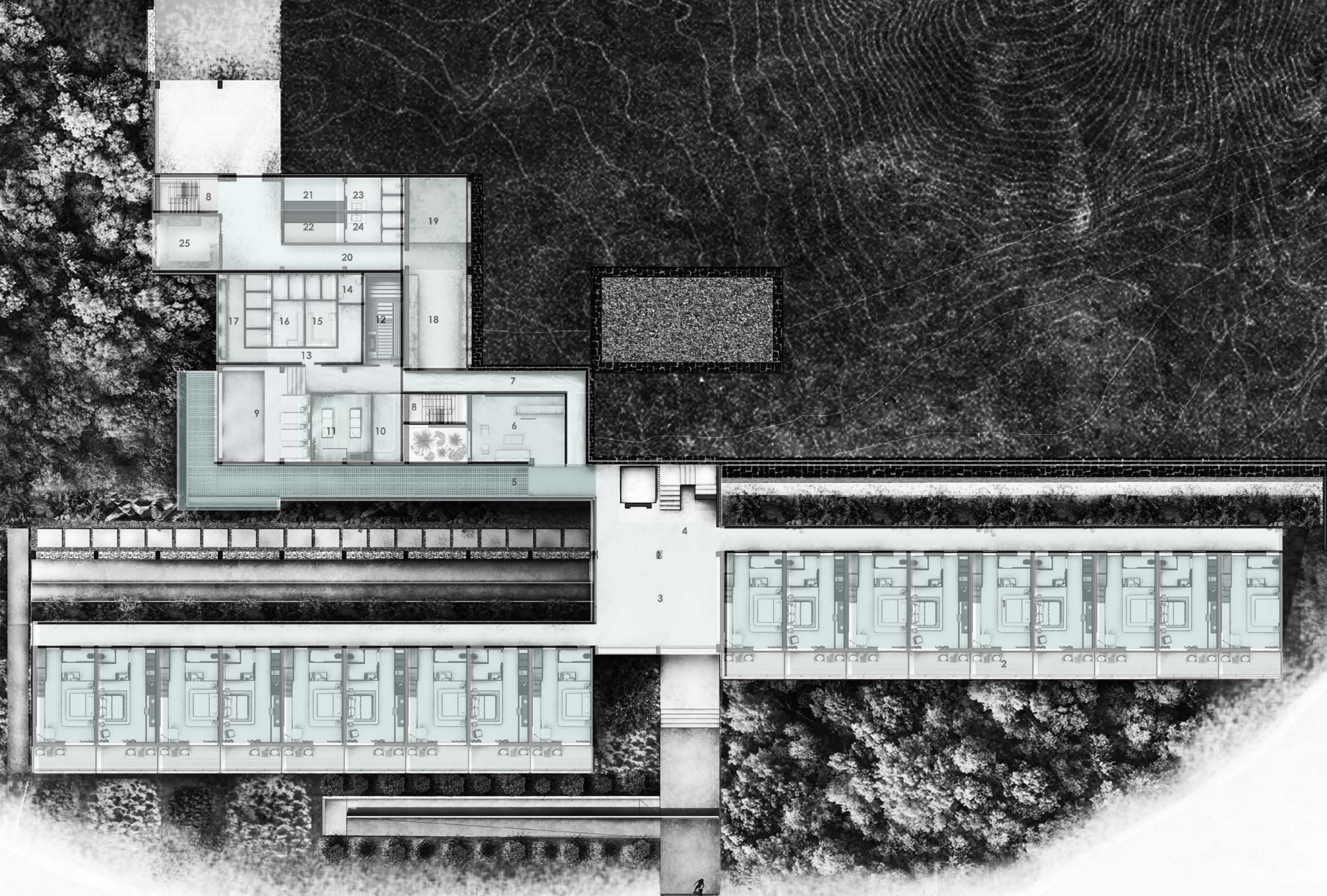
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1.	ΥΠΟΣΤΕΓΟ ΕΙΣΟΔΟΥ	12.	ΨΥΓΕΙΟ
2.	ΧΩΡΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	13.	ΚΛΙΜΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ
3.	ΡΕΣΕΨΙΟΝ	14.	ΑΠΟΘΗΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
4.	ΠΡΟΘΑΛΑΜΟΣ WC	15.	ΟΦΙΣ
5.	ΙΜΑΤΙΟΘΗΚΗ	16.	ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
6.	WC ΑΜΕΑ	17.	ΚΑΘΙΣΤΙΚΟ
7.	WC ΓΥΝΑΙΚΩΝ / ΑΝΔΡΩΝ	18.	ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ
8.	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ	19.	ΛΟΥΝΓΕ ΒΑΡ
9.	ΧΩΡΟΣ ΑΝΑΠΑΥΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	20.	ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ / ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ
10.	ΜΑΓΕΙΡΕΙΑ	21.	ΒΕΡΑΝΤΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ
11.	ΧΩΡΟΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	22.	ΤΑΡΑΤΣΑ

Κάτοψη 2ου Ορόφου
Κλίμακα 1:100

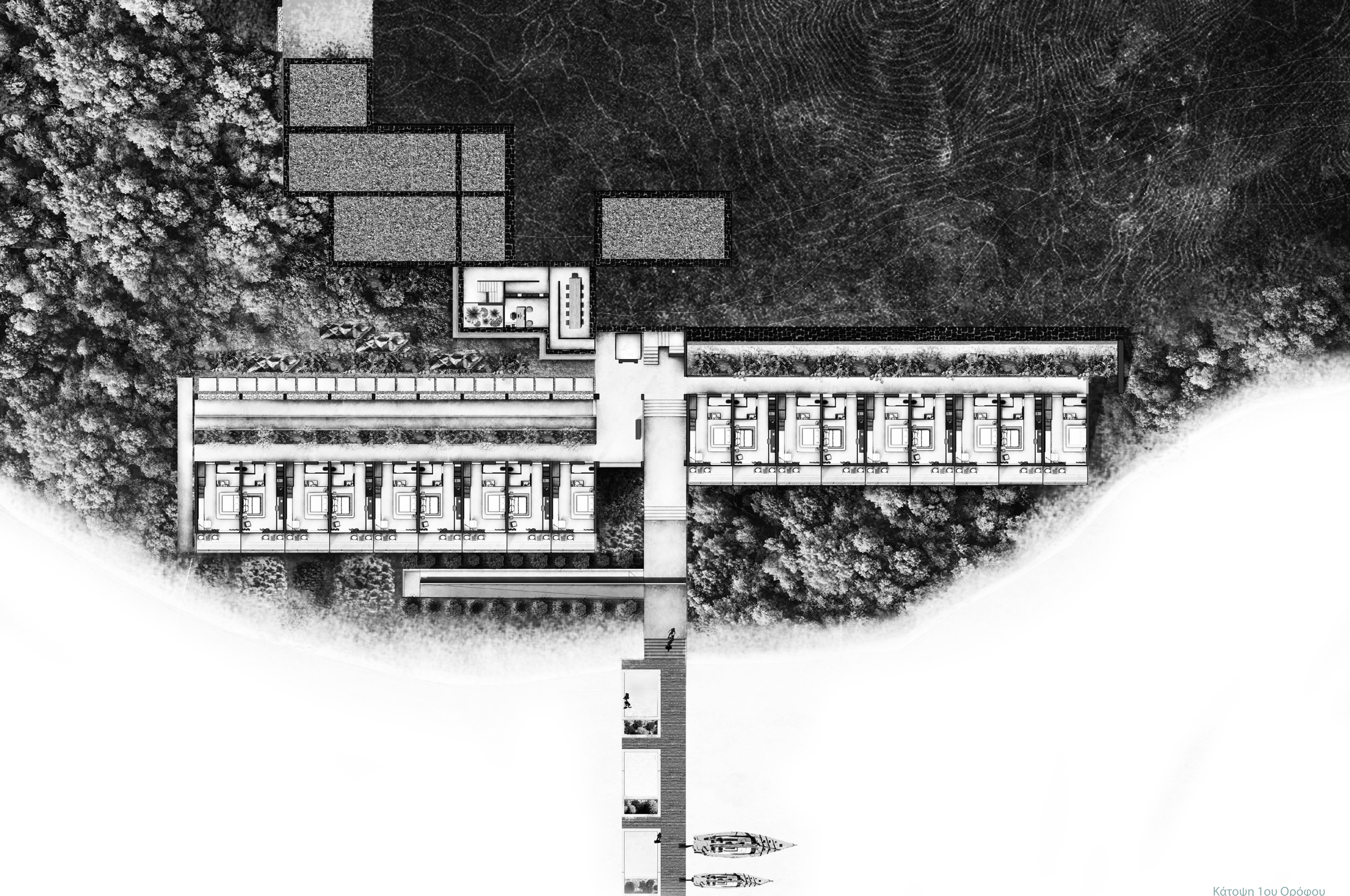

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1.	ΧΩΡΟΙ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΜΕ WC	14.	WC ΑΜΕΑ
2.	ΒΕΡΑΝΤΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ	15.	ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΑΝΔΡΩΝ
3.	ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ	16.	ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
4.	ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ Β' ΟΡΟΦΟΥ	17.	WC ΑΝΔΡΩΝ / ΓΥΝΑΙΚΩΝ
5.	ΕΝΑΕΡΙΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ (ΠΡΟΣΘΗΚΗ)	18.	ΛΙΝΟΘΗΚΗ
6.	ΡΕΣΕΨΙΟΝ ΣΠΑ	19.	ΛΕΒΗΤΟΣΤΑΣΙΟ
7.	ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΣΠΑ	20.	ΠΡΟΘΑΛΛΑΜΟΣ WC ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
8.	ΚΛΙΜΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ	21.	ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΑΝΔΡΩΝ ΥΠΗΡΕΣ.
9.	ΧΩΡΟΣ ΥΔΡΟΜΑΣΑΖ	22.	ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣ.
10.	ΧΑΜΑΜ	23.	WC ΑΝΔΡΩΝ ΥΠΗΡΕΣ.
11.	ΔΩΜΑΤΙΟ ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ	24.	WC ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣ.
12.	ΣΑΟΥΝΑ	25.	ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
13.	ΠΡΟΘΑΛΛΑΜΟΣ WC / ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΩΝ		

Κάτοψη 1ου Ορόφου
Κλίμακα 1:100

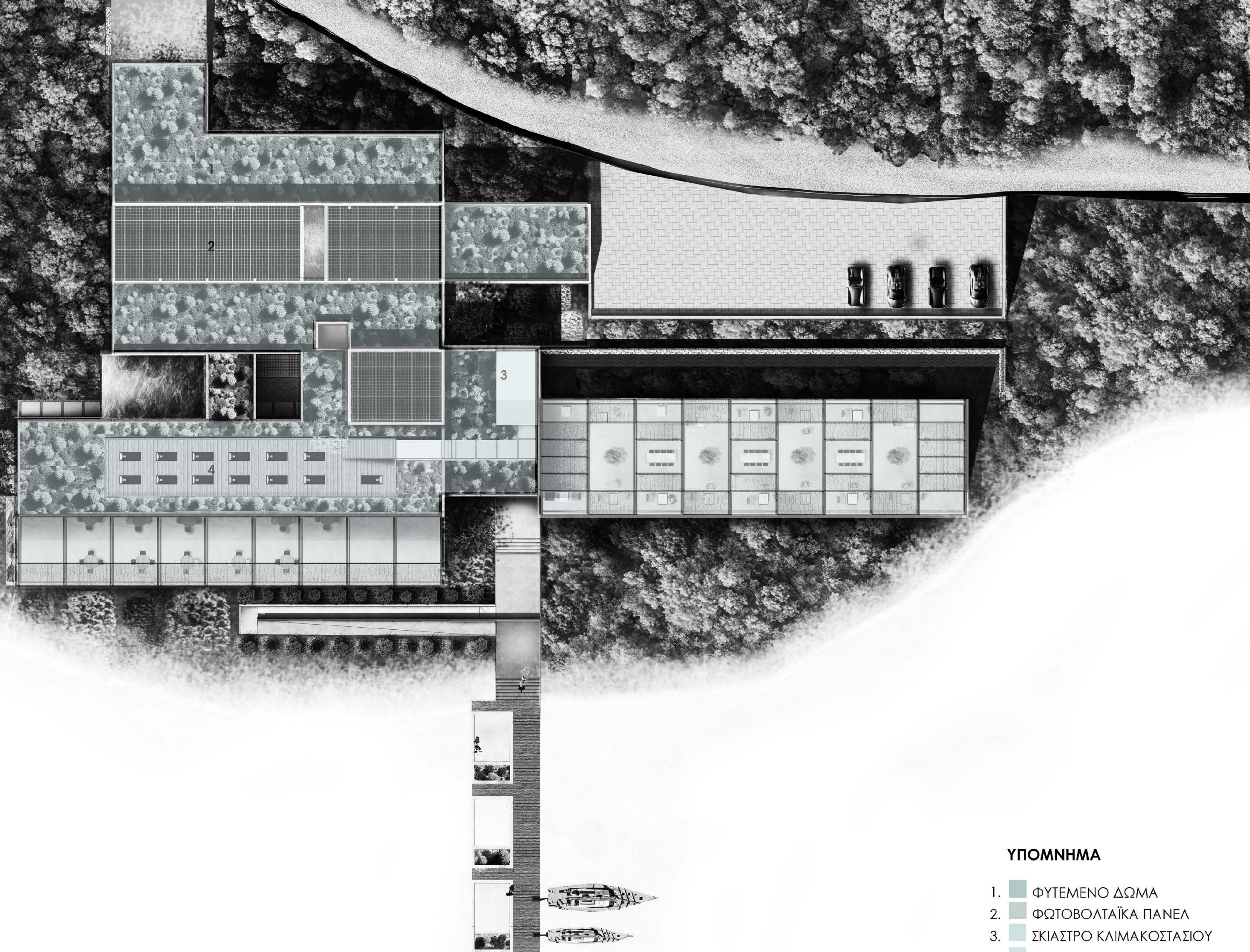
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1. ΧΩΡΟΙ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΜΕ WC
2. ΒΕΡΑΝΤΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ
3. ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ
4. ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ / ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ
5. ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΕΥ/ΣΗ ΣΠΑ
6. ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΜΕ ΒΛΑΣΤΗΣΗ
7. ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΛΕΥΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΣΠΑ
8. ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Κάτοψη Δώματος
Κλίμακα 1:100

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- 1. ΦΥΤΕΜΕΝΟ ΔΩΜΑ
- 2. ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΠΑΝΕΛ
- 3. ΣΚΙΑΣΤΡΟ ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟΥ
- 4. ΧΩΡΟΣ YOGA

Τομή A-A
Κλίμακα 1:100

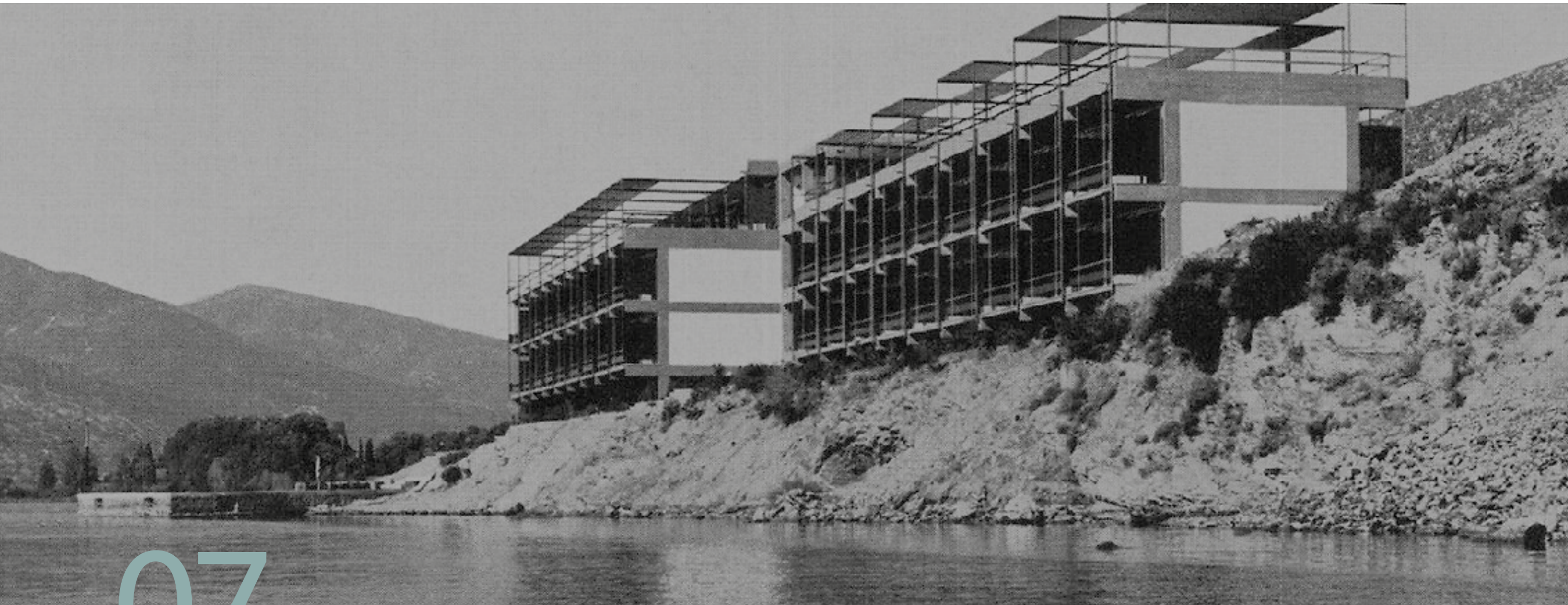

Τομή Δωματίων
Κλίμακα 1:20

07.

Διαμόρφωση Κτιρίου/Υλικότητες

07.1. Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις

LOBBY

Την καρδιά του κτιρίου, αποτελεί ο χώρος του lobby και της reception. Φωτισμένος με φυσικό φως που εισέρχεται από την υπερηψωμένη οροφή που περιβάλλεται με φεγγίτες, καλύπτεται από ένα διάτρητο διαφώτιστο πλέγμα από ξύλο, μέσω του οποίου διαχέεται φυσικός φωτισμός. Πίσω από την reception υπάρχει εσωτερικός κήπος που φωτίζεται από τους φεγγίτες και ειδικό φωτισμό δίνοντας την αίσθηση του ανοιχτού χώρου. Στα δεξιά υπάρχει καθρέπτης κατά μήκος του τοίχου. Το δάπεδο είναι από διάφορα μάρμαρα και βότσαλο σε διαφορετικά ορθοκανονικά σχήματα. Οι επισκέπτες φθάνοντας περνούν μέσα από χώρο της υποδοχής για να μεταβούν στους υπόλοιπους κοινόχρηστους χώρους, με την εμπειρία αυτή να τους προσφέρει μια έντονη αίσθηση αφίξεως. Ο χώρος που θα προκύψει θα είναι ανοιχτός και μεγαλειώδεις. Τα έπιπλα που κοσμούν τον χώρο είναι χαρακτηριστικά έπιπλα του μοντερνισμού.

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

Στον εσωτερικό χώρο του εστιατορίου διατηρήσαμε το εμφανές σκυρόδεμα στην οροφή και τοποθετήσαμε πατητή τσιμεντοκονία στο δάπεδο. Χτιστοί καναπέδες τοποθετήθηκαν περιμετρικά του χώρου και ξύλινα minimal έπιπλα να συμπληρώνουν τη σύνθεση. Τοποθετήθηκαν ανεμιστήρες στην οροφή για επιπλέον δροσισμό κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Το διακοσμητικό μοτίβο από rattan που κοσμεί τον τοίχο είναι εμπνευσμένο από το κίνημα Bauhaus. Μεταλλικά μαύρα κουφώματα αναδεικνύουν την ορατότητα προς το φυτεμένο δώμα.

ΒΕΡΑΝΤΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ

Σκοπός του σχεδιασμού είναι κάθε επέμβαση να έρχεται σε απόλυτη αρμονία με την αρχική μορφή του κτιρίου και τις αρχές του Κωνσταντινίδη. Δατηρείται το ανεπίχριστο μπετόν στην οροφή και υποστυλώματα όπως ακριβώς ήταν παλιά, οι καλαμωτές είναι κυρίαρχες, αλλά ταυτόχρονα ο χώρος της βεράντας είναι διαμορφωμένος έτσι ώστε να δημιουργούν μια αίσθηση ηρεμίας που ταιριάζει στην καλοκαιρινή ραστώνη. Τα έπιπλα είναι ξύλινα μίνιμαλ, τοπικά φυτά πλαισιώνουν την άκρη της βεράντας και φωτιστικά retro συνθέτουν την εικόνα. Το εστιατόριο του Ξενία θα προσφέρει ελληνική γαστρονομική εμπειρία και η φιλοσοφία του θα στηρίζεται στη βιωσιμότητα και στην εποχικότητα της πρώτης ύλης.

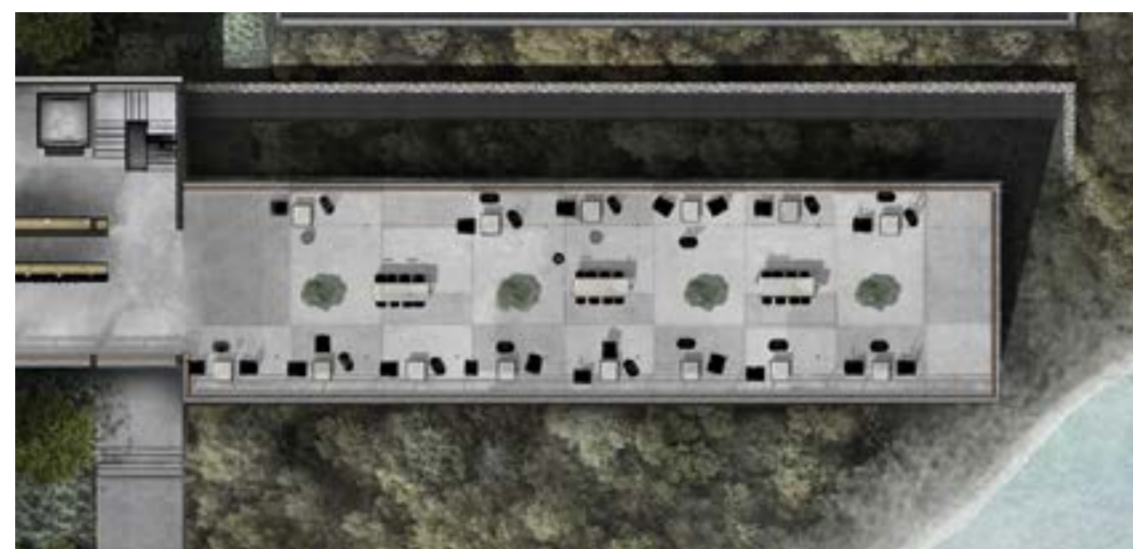
BAR

Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός του Κωνσταντινίδη προβλέπει οι χώροι κοινής διαμονής, εστιατόρια, μπαρ, κλπ., να εξυπηρετούν μεγαλύτερο αριθμό θαμώνων από τον συγκεκριμένο αριθμό των ενοίκων των ξενοδοχείων για να μετέχουν στη ζωή του ξενοδοχείου και περαστικοί ξένοι. Η πρότασή μας είναι ολιστικός και στοχεύει στη δημιουργία ενός εναλλακτικού χώρου φιλοξενίας όπου ο επισκέπτης βιώνει μία χαλαρή ατμόσφαιρα και συναρπαστική εμπειρία. Προσφέρονται πολυτελείς υπηρεσίες, γαστρονομία, σπα, μουσική... Απλά υλικά, ακατέργαστες επιφάνειες, πατητήτσιμεντοκονία, ξύλο, και μέταλλο σε κομψό, μίνιμαλ design.

ΤΑΡΑΤΣΑ

Με σεβασμό στην πρόταση του αρχιτέκτονα, διατηρήσαμε την καλαμωτή που στερεώνεται σε μεταλλικό σκελετό ως σκίαστρο και επιλέξαμε έπιπλα από bamboo, μέταλλο και μουςαμά. Οι χρωματισμοί του ξύλου και του μαύρου μουςαμά που επιλέχθηκαν είναι γήινοι εμπνευσμένοι από τη χρωματική παλέτα του τόπου, ως συνέχεια της συνολικής πρότασης. Διακριτικά μεταλλικά φωτιστικά με γυαλί συμπληρώνουν τη σύνθεση. Τέλος, τοποθετήθηκαν ελιές κεντρικά ανάμεσα στα ψηλά τραπέζια.

YOGA RETREAT

Αειφορική στρατηγική με φυτεμένο δώμα και ηλιακά πάνελ καλύπτουν την οροφή του κτιρίου. Ο χώρος έγινε προσβάσιμος στους επισκέπτες, καθώς τοποθετήθηκε ξύλινο deck το οποίο θα χρησιμοποιείται ως χώρος yoga retreat κατά τη δύση του ηλίου. Από εκεί κανείς μπορεί να απολαύσει την πανοραμική θέα στο νησί του Πόρου.

SPA

Ως μια ωδή στο ρωμαϊκό λουτρό που εμφανίστηκε τα αρχαία χρόνια στον Ελλαδικό χώρο, το σπα αναπτύσσεται σε κάναβο. Ενώνεται με το τοπίο μέσω των καθαρών γραμμών και των μεγάλων ανοιγμάτων που δημιουργήθηκαν στην ανατολική όψη του κτιρίου, με θέα στο αίθριο και τη θάλασσα. Οι υλικότητες που χρησιμοποιήθηκαν είναι γκρι μάρμαρο και εμφανές σκυρόδεμα για τους βασικούς χώρους καθώς και ξύλο κερασιάς και μαύρο ματ μέταλλο στους δευτερεύοντες χώρους υγιεινής. Ο χώρος αυτός αποτελείται από ένα χώρο υποδοχής, το δωμάτιο θεραπειών, σάουνα, χαμάμ και θερμό λουτρό. Οι νιπτήρες στους χώρους υγιεινής διατηρούν αυστηρά την έννοια του ανοιχτού που εξύμνησε ο Le Corbusier.

ΑΙΘΡΙΟ

Ο χώρος του αιθρίου αποτελεί σημείο κομβικής σημασίας αφού προάγει τη βιοκλιματική λογική του κτιρίου. Η φύτευση αποτελείται από τοπικά αρωματικά φυτά και βότανα, θάμνους και χαμηλά σε ύψος δέντρα. Η πορεία της κίνησης του χρήστη ενισχύθηκε με τη δημιουργία διπλού διαδρόμου από και προς τον εξωτερικό χώρο. Τη γεωμετρία του αιθρίου ολοκληρώνει ο υγρός χώρος που βελτιώνει την ποιότητα του αέρα και τις κλιματολογικές συνθήκες διαβίωσης.

ΔΩΜΑΤΙΟ 1

Λιτότητα και καθαρότητα στις γραμμές. Το δωμάτιο αναπτύσσεται σε κάρναβο. Το εμφανές σκυρόδεμα στην οροφή διατηρήθηκε και τοποθετήθηκε τσιμεντοκονία στο δάπεδο και τους τοίχους. Οι κρυφοί φωτισμοί σε δάπεδο και περιμετρικούς τοίχους, καθώς και η μεταλλική μαύρη σύνθεση, ενισχύουν την έννοια του κάρναβου και της γεωμετρίας του δωματίου. Μεταλλικά μαύρα φωτιστικά και ξύλινα κομοδίνα συμπληρώνουν τη σύνθεση. Από την κεντρική μας ιδέα προήλθε η έννοια του ανοικτού λουτρού του Le Corbusier. Έτσι δημιουργήθηκαν υποστηλώματα από εμφανές σκυρόδεμα που ορίζουν το χώρο του λουτρού χωρίς αυστηρά πλαίσια με την ελάχιστη απαιτούμενη ιδιωτικότητα. Ο χώρος αυτός παραμένει ηλιόλουστος με καλό αερισμό τη μέρα και φωτίζεται με κρυφό φωτισμό τη νύχτα .

ΔΩΜΑΤΙΟ 2

Η ίδια φιλοσοφία κυριαρχεί και στο δεύτερο δωμάτιο. Λιτότητα και καθαρότητα στις γραμμές. Μια παλέτα υλικών από εμφανές σκυρόδεμα στην οροφή και δοκούς, πατητή τσιμεντοκονία στο δάπεδο και στους τοίχους, μέταλλο, ξύλο, rattan και γυαλί, διασφαλίζουν ότι τα νέα δομικά στοιχεία πατούν ελαφρά, διατηρώντας την φυσιογνωμία και ιστορία του κτιρίου. Στο δωμάτιο αυτό υπάρχει και η δυνατότητα εμπειρίας του home cinema.

Βιβλιογραφία

01

"Ο Πόρος στην Ιστορία." poros.gr, 2021. <https://poros.gr/o-poros-stin-istoria.html>

02

"Εκδρομή στον Πόρο." exploringgreece.tv. <https://exploringgreece.tv/destinations/attiki/nisia-argosarvnikos/ekdromi-ston-poro-argosaronikos-paralies/46196/>

03

Αθηνάκης, Δημήτρης. "Άρης Κωνσταντινίδης: «Πιστεύω στο όνειρο, όχι στη φαντασία»." kathimerini.gr, 26 Απρ. 2018, <https://www.kathimerini.gr/society/961116/aris-konstantinidis-pisteyo-sto-oneiro-ochi-sti-fantasia/>

Κωνσταντινίδης, Άρης. Η αρχιτεκτονική της αρχιτεκτονικής. Ημερολογιακά σημειώματα. Εκδόσεις Αργα, 1992.

Κωνσταντινίδης, Άρης. Για την αρχιτεκτονική. Δημοσιεύματα σε εφημερίδες, σε περιοδικά και σε βιβλία 1940-1982. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2011.

Κωνσταντινίδης, Άρης. Συγχρονη Αληθινή Αρχιτεκτονική, 1978.

Νικολακόπουλος, Παντελής. Ξενία, 1950-1967: Το πνεύμα του μοντερνισμού. Αθήνα: Γιάννης Αϊσωπος & Εκδόσεις Δομές, Μάρτιος, 2015.

Φέσσα Εμμανουήλ, Ελένη. Εκσυγχρονισμός, πρωτοτυπία και πνεύμα του τόπου: Η ξενοδοχειακή αρχιτεκτονική του ριζοσπάστη Άρη Κωνσταντινίδη 1958-1967. Αθήνα: Γιάννης Αϊσωπος & Εκδόσεις Δομές, Μάρτιος, 2015.

04

Zoe Georgiadou - researchgate.net. (n.d.). Retrieved March 5, 2022, from https://www.researchgate.net/profile/Zoe-Georgiadou/publication/264550916_Xenia_Hotels_in_Greece_A_holistic_Design_Approach/links/53ea93e70cf2fb1b9b6a74a5/Xenia-Hotels-in-Greece-A-holistic-Design-Approach.pdf

Branding the Greek Vision for Tourism: Xenia Network. (n.d.). Retrieved March 5, 2022, from https://www.researchgate.net/profile/Myrianthe-Moussa/publication/308076168_Branding_the_Greek_vision_for_Tourism_The_Xenia_Network/links/5805201108aef87fbf3bbb75/Branding-the-Greek-vision-for-Tourism-The-Xenia-Network.pdf

Moussa, M. (2017, November 28). Xenia Hotels Project, 1950-1967. Reapproaching the

role of post-war modern architecture in Greece. 1-ICAUD | First International Conference on Architecture and Urban Design. Retrieved March 16, 2022, from https://www.academia.edu/25025550/Xenia_Hotels_Project_1950_1967_Reapproaching_the_role_of_Post_War_Modern_Architecture_in_Greece

User, S. (n.d.). Constructing tourism in Greece in 50s and 60s: The Xenia Hotels Project. Journal of Tourism Research. Retrieved March 16, 2022, from <https://www.jotr.eu/index.php/volume17/179-constructing-tourism-in-greece-in-50s-and-60s-the-xenia-hotels-project>

Θέμελη Κ., «Ο Λόγος του Αρχιμάστορα (συνομιλία με τον Άρη Κωνσταντινίδη)», Ινδικτος, 1991

Γεωργιάδη Β., « Φως- Ημίφως», Greek Architects - <http://www.greekarchitects.gr/>, 2005.

Οικονόμου, Μ. (2013). Οδοιπορικό στο πρώην Ξενία Πόρου. Αρχιτεκτονικές Ματιές. <https://www.greekarchitects.gr/gr/αρχιτεκτονικες-ματιες/>

οδοιπορικό-στο-πρώην-ξενία-πόρου-id3652

Σπηλιωτοπούλου, Α. Δοχεία Ζωής ή Το πρόβλημα για μιαν αληθινή ελληνική αρχιτεκτονική Άρη Κωνσταντινίδη

Διπλωματικές εργασίες

Τσίντζου, Άρτεμης. Προσεγγίζοντας τις μνήμες του μοντερνισμού. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ, 2021.

Πηγές εικόνων

Κωνσταντινίδης, Άρης. Μελέτες και κατασκευές, Αθήνα: Εκδόσεις Αργα, 1992.

Σουβατζίδης, Μιχάλης. "Συζητώντας με τον Άρη Κωνσταντινίδη." archetype.gr, 17 Feb. 2021, <https://www.archetype.gr/blog/arthro/sizitontas-me-ton-ari-konstantinidi>

Φωτογραφικό αρχείο Δημήτρη Κωνσταντινίδη

Φωτογραφικό Αρχείο Μουσείου Μπενάκη

"Εκδρομή στον Πόρο." exploringgreece.tv. <https://exploringgreece.tv/destinations/attiki/nisia-argosarvnikos/ekdromi-ston-poro-argosaronikos-paralies/46196/>

Προσωπικές δημιουργίες

Μαρία Γεωργίου
Αλεξάνδρα Ιακωβάκη
Αθήνα | Οκτώβριος 2022